

പാർവതീ സപരം (പാഠം)

കേരള സർവ്വകലാശാല

മാനൂസ്ക്രിപ്റ്റ് റൂം ലൈബ്രറി

തിരുവനന്തപുരം

1966/1141

KERALA UNIVERSITY

MALAYALAM SERIES No. 120

PAṚVATĪSVAYAMVARAM
(PĀNA)

Edited and Published

by

K. Raghavan Pillai, B. A. (Hons.), Ph. D., (Lond.)

Curator, Manuscripts Library

TRIVANDRUM

1966 / 1141

All rights reserved

[Price Re. 1]

ഭാഷാഗ്രന്ഥാവലി അങ്കം—120

പാർവതീസ്വയംവരം

(പാഠം)

പ്രസാധകൻ

കെ. രാഘവൻ പിള്ള, ബി. എ. (ഓണേഴ്സ്)
പിഎച്ച്. ഡി. (ലണ്ടൻ)

കുറ്റുറോർ,

മാതൃസംഗ്രഹിതം ലൈബ്രറി

തിരുവനന്തപുരം

1966/1141

പകർപ്പവകാശം സൂക്ഷിതം]

[വില രൂ. 1

അവതാരിക

കലക്കത്തു കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ കൃതിയാണു “പാവതീസ്വയം വരം പാന”. ഈ കൃതിക്കു ‘പാവതീസ്വയംവരസംക്ഷേപം’ എന്നും പേരു പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ട്. (കേ: സാ: ച: വാല്യം III. പുറം 367). കൃതിയുടെ ആദ്യഭാഗത്തെ “ശ്രീശുകാലയേ വാണരുളീ ടുന്ന” എന്ന വരിയും, അവസാനത്തെ “ശുഭമപി വിതരതു ശുക പുരമമരം” എന്ന വരിയും നോക്കുക. ശുകാലയവും ശുകപുരവും നമ്പ്യാരുടെ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലം തന്നെയാണു്. ഇഷ്ടദേവതയെ കൃതിയുടെ ആദ്യവും അവസാനവും ഭാഗങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കുകയാണു പ്രസ്തുത വരികൾകൊണ്ടു നാമധികപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്.

കഞ്ചൻനമ്പ്യാരും രാമപാണിവാദനും ഒരാൾതന്നെയാണെന്നും വിഭിന്നരാണെന്നുമുള്ള സാഹിത്യചരിത്രവിചക്ഷണന്മാരുടെ അഭിപ്രായഗതികൾ ഇന്നും ഒരു തീർപ്പു കല്പിക്കപ്പെടാതെ അവശേഷിക്കുകയാണു്. മഹാകവി ഉള്ളൂർ, രാമപാണിവാദനും കഞ്ചൻനമ്പ്യാരും ഒരാൾതന്നെയാണെന്നു സമർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വിവാദഗ്രസ്തമായ ഇക്കാര്യം ഇവിടെ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

രാമപാണിവാദന്റെ വിഷ്ണുവിഭാസം മഹാകാവ്യം തുടങ്ങിയ കൃതികൾ ഈ സ്ഥാപനത്തിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്. ‘വിഷ്ണുഗീത’ ഫംസപ്പാട്ടു് ഭാഷാഗ്രന്ഥാവലിയിൽക്കൂടിയും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

തുളുൽപ്രസ്ഥാനം ഒന്നുകൊണ്ടുതന്നെ അനശ്വരനായിത്തീർന്ന കഞ്ചൻനമ്പ്യാരെപ്പോലെ ഫലിതം കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു മഹാകവി ഭാരതത്തിൽ ഇന്നോളം ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

നമ്പ്യാരുടെ ‘പാന’ മട്ടിലുള്ള ഏകകൃതിയാണു് പാവതീസ്വയംവരം. ‘ദൂതകാകളീ’ വൃത്തത്തെയുണ്ടല്ലോ പാന എന്നു പറയുന്നതു്. രണ്ടടികളിലും ഒടുവിലത്തെ ഗണത്തിനമാത്രം അക്ഷരം രണ്ടാക്കിയാൽ അതിന്നു ദൂതകാകളീ(പാന)എന്നു പേർ പറയുന്നു.

അക്ഷരം ഒന്നു കറയ്ക്കണമെന്നതിനാൽ മാത്രമുണ്ടോ സാലോ
 ആകാം സാധാരണയായി മൂന്നുമാത്രമാണ് കാണുന്നത്. ഈ ഭൂത
 ക്കാകളിൽ മഗ്നവും ചേർന്നുണ്ട്. പാനയിലാണ് പാവ്തി
 സ്വയംവരം മുഴുവനും രചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നു പറയുവാൻ
 നിവൃത്തിയില്ല. ഓരോ പാദത്തിന്റേയും അവസാനഭാഗത്തു്
 'തരംഗിണി'യിൽ ഏതാനും വരികളും നമ്പ്യാർ എഴുതിച്ചുത്തി
 ട്ടുണ്ട്. തരംഗിണി നമ്പ്യാരുടെ ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട വൃത്ത
 മാണല്ലോ.

ഗ്രന്ഥവിവരം

ഈ പ്രസാധത്തിനു താഴെക്കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ
 ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- 1) 611. -ക
- 2) T. M. 220-ഖ (പകർപ്പ്)
- 3) 12600-ഗ

'ക' ഗ്രന്ഥം:- ഈ ഗ്രന്ഥം എവിടെനിന്നും ആരുടെ പക്കൽ
 നിന്നും കിട്ടി എന്നു പറയുവാൻ നിവാഹമില്ല. ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ
 കൃതിയുടെ പേരുപറഞ്ഞു കാണുന്നില്ല. പാദങ്ങൾ പ്രത്യേകം രേഖ
 പ്പെടുത്തിയിട്ടുമില്ല. ഗ്രന്ഥാവസാനം ഇങ്ങനെയാണ് - "പാവ്തി
 സ്വയംവരസംക്ഷേപം സമാപ്തം. കൊല്ലം 1054-ാമതു തുലാമാസം
 പതിനൊന്നാണ്ടിയതി എഴുതിത്തീർന്നു പുസ്തകം. ശ്രീകൃഷ്ണായ നമഃ "
 'ക' ഗ്രന്ഥത്തിൽ പാവ്തിസ്വയംവരസംക്ഷേപമെന്ന പേരാണ്
 സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു ഇതിൽനിന്നും കിട്ടുന്നു. എഴുതി
 തീർന്ന കാലം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ
 പഴക്കം നിശ്ചയിക്കാൻ മറ്റു വഴികൾ ആരായേണ്ട ആവശ്യ
 മില്ലല്ലോ.

'ഖ' ഗ്രന്ഥം:- ഇതു് ഇവിടെ എഴുതി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള പക
 പ്പാണ്. കൊല്ലം 1102-ൽ എഴുതിയ ഈ പകർപ്പിന്റെ ആദർശ
 ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു വിവരവുമില്ല. ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ
 പാവ്തിസ്വയംവരം (പാനമട്ട്) എന്നു എഴുതിക്കാണെന്നു. അതു്
 പകർത്തുകാരൻ എഴുതിയതാണെന്നു വരാം. 'ക' ഗ്രന്ഥത്തിലെ
 പേപ്പാലെ ഇതിലും പാദങ്ങളുടെ ആദ്യന്തഭാഗങ്ങൾ കുറിക്കുന്ന പദങ്ങൾ

ജോന്നം കാണുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ 'ഇതി പാവതീസ്വയം
ബരം കഥാപ്രബന്ധം സമാപ്തം' എന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

'ഗ'ഗ്രന്ഥം:- ഈ ഗ്രന്ഥം ചെറുവണ്ണൂർ കോഴിശ്ശേരിമനയിൽ
നിന്നും കിട്ടിയിട്ടുള്ളതാണ്. പാവതീസ്വയംബരം മാത്രം ഉൾ
ക്കൊള്ളുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം താരതമ്യേന പഴക്കം ചെന്നതാണ്.
ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാലമൊന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. ഗ്രന്ഥാവസാന
ത്തിൽ 'പാവതീസ്വയംബരം സമാപ്തം' എന്നുമാത്രം കാണുന്നു.

ഗ്രന്ഥങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ

ഈ പ്രസാധനത്തിന് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങ
ളും സമ്പൂർണ്ണങ്ങളാണ്. പാഠഭേദങ്ങളുടെ സാജാത്യവൈജാത്യ
ങ്ങൾ വച്ചുകൊണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഗ്രൂപ്പായി തിരിക്കാവുന്നതാണ്.
എന്നാൽ പാവതീസ്വയംബരത്തിന്റെ മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളും വ്യത്യ
സ്തങ്ങളാണെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പാഠവ്യത്യാസങ്ങ
ളുടെ ശതമാനം ഇപ്രകാരമാണു കാണുന്നത്:-

പാഠവ്യത്യാസത്തിന്റെ

നിർദ്ദിഷ്ടമായ ഗ്രന്ഥം	മറുഗ്രന്ഥങ്ങൾ	ശതമാനം
ക	ഖ, ഗ	19
ഖ	ക, ഗ	43
ഗ	ക, ഖ	38

'ക' ഗ്രന്ഥത്തിനു 'ഖ' 'ഗ' ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ ഒരു പാഠവ്യ
ത്യാസത്തിന്റെ ശതമാനം 33 ആണ്. 'ക' 'ഖ', 'ക' 'ഗ'
എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പറയത്തക്ക വ്യത്യാസം കാണുന്നില്ല.
അതുകൊണ്ടു വേണമെങ്കിൽ 'ക' ഗ്രന്ഥവും 'ഖ' 'ഗ' ഗ്രന്ഥങ്ങളും
രണ്ടു ഗ്രൂപ്പുകളായി തിരിക്കാം. നമ്പ്യാരുടെ കൃതികൾ പ്രചുര
പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിരുന്നവയാണല്ലോ. ആ കൃതികൾ എഴുതി
സൂക്ഷിക്കുവാൻ സാഹിത്യരസികന്മാർ വെമ്പൽ പുണ്ടിരുന്നു.
അങ്ങനെ ആ കൃതികൾക്കു അനവധി പകർപ്പുകളും ആ പകർ
പ്പുകൾക്കു വീണ്ടും പകർപ്പുകളും ഉണ്ടായി. ആ പരമ്പരയിൽ
പെട്ടവയായിരിക്കണം നമ്മുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ. അതുകൊണ്ടു അവ
യുടെ മൂലഗ്രന്ഥങ്ങൾ വ്യത്യസ്തങ്ങളാണെന്നു പറയുന്നതാ ചിരിക്കും
ശരി.

Colophon-ലെ വിവരങ്ങൾ

ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ Colophon-ൽനിന്നും കിട്ടിയിട്ടുള്ള വിവരങ്ങൾ നേരത്തേ പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. കൃതിയുടെ പേരിൽ കവിഞ്ഞു മറെറാന്നും തന്നെ അതിലില്ല. 'ക' ഗ്രന്ഥത്തിൽമാത്രം ഏഴുതിത്തീൻ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

പാർവതീസ്വയംവരത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം

കുമാരസംഭവത്തിലെ മൂന്നുമുതൽ ഏഴുവരെ സർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിതമായിരിക്കുന്ന ഭാഗമാണ് പാർവതീസ്വയംവരത്തിലെ കഥാവസ്തു. ബ്രഹ്മദത്തമായ വരത്തിന്റെ സർവസംഹാര ക്ഷമമായ ബലംകൊണ്ട് അജയ്യനായിത്തീർന്ന താരകാസുരൻ ദേവലോകത്തേയും കീഴടക്കി. ഇന്ദ്രാദികൾ സംഘം കൂടി താരകാസുരനെ നിഗ്രഹിക്കാനുള്ളവഴി ആലോചിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു.

താരകാധിപശേഖരനെക്കൊണ്ടു
ഭാരകമ്തെച്ചെയ്യിപ്പിച്ചായതിൽ
ഭാരകൻ ജനിച്ചീടുകിലായവൻ
താരകനെ വധിച്ചീടും നിണ്ണയം
പാരിടങ്ങളിൽ മറെറാരു വീരനും
പോരാടീടുവാൻ പോരാ ശറന്നൊടു.

ഏകദേശം ദേവേന്ദ്രൻ കാര്യമേവനോടു പറഞ്ഞു. ഭാഷായണിയുടെ വേർപാടിനു ശേഷം ഭൂഖാക്രാന്തനായ ശിവൻ ഹിമാലയത്തിൽ കൊടുംതപസ്സു ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ശിവനെ ശുശ്രൂഷിക്കാൻ ഹിമവാന്റെ നിദ്ദേശാനുസരണം പാർവതി ചെന്നിരുന്നു. ഇന്ദ്രാണജ്ഞാൽ രതിമന്മഥന്മാർ ശിവസമീപം പ്രാപിച്ചു. സമ്മോഹനമെന്ന അസ്രം പ്രയോഗിച്ച മന്മഥൻ ശിവന്റെ നേത്രാഗ്നിക്കിരയായി. ശിവന്റെ തപസ്സു മുടങ്ങാതെ തുടർന്നു. ശിവനെ പ്രാപിക്കാൻ വേണ്ടി പാർവതിയും അതികഠിനമായ തപോവൃത്തി സ്വീകരിച്ചു. പാർവതിയുടെ തപസ്സുകൊണ്ടു സംപ്രീതനായ ശിവൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട പാർവതിയെ സാന്ത്വനപ്പെടുത്തി. അനന്തരം വിധിപോലെ പാർവതീപരമേശ്വരന്മാരുടെ വിവാഹം മംഗളമായി നടന്നു.

പാർവതീസ്വയംവരം (ഒരു അവലോകനം)

പാർവതീസ്വയംവരം പാനരീതിയിൽ കഞ്ചൻനമ്പ്യാർ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഏകകൃതിയാണെന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. നാലു പാദങ്ങളായിട്ടാണ് ഈ പാന രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. നമ്പ്യാരുടെ വാക്പാടവവും ഫലിതരസവും മറ്റു കൃതികളിലെപ്പോലെതന്നെ ഈ കൃതിയിലും ഉടനീളം ദർശിക്കുവാൻ കഴിയും.

ഒന്നാം പാദത്തിൽ മന്മഥൻ തന്റെ പരാക്രമവും ശക്തിയും വാസവനോടു പറയുന്ന ഭാഗത്തിൽ സ്വഹാസ്യധാകരണങ്ങളെ പ്രണയവായ്ക്കും അനന്തരസംഭവങ്ങളും സവിസ്തരം വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മന്മഥന്റെ സഖാവായ മാധവമാസവും പത്നിയായ രതീദേവിയും പരമശിവന്റെ ഏദയം ഇളക്കാൻ പുറപ്പെടുന്ന ഭാഗം ഭാഗിയായി നമ്പ്യാർ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രണ്ടാം പാദത്തിൽ പരമശിവന്റെ തപസ്സും തപോഭംഗം വരുത്തിയ കാമദേവന്റെ ദഹനവുമാണ് പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നത്. പാർവതിയെ കണ്ട മാത്രയിൽ മോഹവിവശനായിത്തീർന്ന പരമശിവന്റെ ചേതോവികാരങ്ങൾ വേണ്ടപോലെ ചിത്രീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കാമദഹനത്തിനു ശേഷമുള്ള രതിയുടെ വിലാപവും നന്നായി വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

മൂന്നാം പാദത്തിൽ പാർവതിയുടെ തപസ്സ്, ബ്രഹ്മചാരിയുടെ വേഷത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ശിവന്റെ പാർവതിയോടുള്ള കശലാപനേചണം, തന്നിൽ പാർവതിക്കുള്ള അചഞ്ചലമായ അഭിനിവേശം മനസ്സിലാക്കിയ ശിവന്റെ സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തലും കൈലാസഗമനവും തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളാണ് വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്.

നാലാം പാദത്തിൽ പാർവതീപരമേശ്വരന്മാരുടെ വിവാഹം സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

കഥാഭാഗം ചുരുങ്ങിയതാണെങ്കിലും കഞ്ചൻനമ്പ്യാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നമുബുദ്ധിയും വചോവിലാസവും പാർവതീസ്വയംവരത്തിലും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിനു ചില ഭാഗങ്ങൾ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നു.

കാമദേവൻ സ്വവൈഭവം ഇന്ദ്രനെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കു
നതു് ഇങ്ങനെയാണു്—

“വൃത്രവൈരിഭവാനമെൻവൈഭവ-
മത്രമാത്രം ഗ്രഹിക്കാത്തവനല്ല.
നേത്രമായിരമുണ്ടാവാൻ കാരണ-
മോതു് കാണുകിലെന്നസ്മയം വരും.
ഓതു നാലു മുഖത്തുള്ള ബ്രഹ്മനും
പാതു കണ്ടാലിനിക്കു വശംവദൻ.
പുത്രിയെക്കണ്ടു കാമിച്ചു മോഹിച്ചു
കൃത്രിമം വിധിയുണ്ടാക്കി വേട്ടതും
ഇത്ത്രിലോകവിജയിയാമെന്നുടെ
അസ്രസഞ്ചയത്തിന്റെ മഹത്വപാദം.

‘ശംഭുകാനന’ത്തെ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു—

മലകളിലിളകിന മലയസമരീൻ
മലർകലപരിമളമേന്തി വരുന്നു
കലപുലികരിഹരിശരഭാദികളുടെ
കലശലു പലദിശി മദരതിമുഖം.
കിളികളുമളികളുമവിരളമദമൊടു
കളികളിളിളകിന കളകളുമോടെ
തെളിവൊടു മടുമലർമധുരമണമുടയൊരു
വനമതിലനവധി വിലസീടുന്നു.

ബ്രഹ്മചാരിവേഷധാരിയായ പരമശിവൻ പാർവതിയോടു പറ
യുന്നതു നോക്കുക:—

നേത്രം മൂന്നുള്ള വക്ത്രമുടയൊരു
ഗാത്രം പാദം വികൃതമെന്നോക്കു നീ.
തുമ്പചാമ്പലും പാമ്പുമലങ്കാരം
വമ്പുലിത്തോലുമെല്ലാം കപാലവും

ചെമ്പിപ്പോരു ജടയിലകപ്പെട്ടോ-
രമ്പിളിക്കലകൂടെ നിറംകെട്ടു.

— — — — —

പത്തുദിക്കും വസന്തമായുള്ളവൻ
വസൂദാനത്തിനാളാകുമോ ശിവൻ.
ആറുലക്ഷം വയസ്സായ കാളമേ-
ലേറുവാനോ നീയാശ്രയിച്ചീടുന്നു?

വിവാഹത്തിനു പുറപ്പെട്ട പരമശിവനെ ഇങ്ങനെയാണു ചിത്രീ
കരിക്കുന്നത്:—

നീലകണ്ഠന്റെ വേഷവുമനേരം
നിമിഷംകൊണ്ടു പകൻ കാണായ്വന്നു.
കോടീരാകാരമെത്രയും നല്ലൊരു
കടിലകന്തളമായി പ്രകാശിച്ചു.
മൃദീടുണൊരു കൊണയും തുമ്പയും
മുഴലവും നല്ല മുല്ലപ്പൂമാലയായ്.
ഫാലം തന്നിലെ വഹ്നിവിലോചനം
പരിചിൽ നല്ല തിലകവുമായ്വന്നു.
ബാലചന്ദ്രനും കൈതപ്പുവായ്ത്തീൻ
ബഹുഭുജംഗങ്ങൾ പൊൻമണിക്കോപ്പുകൾ
കണ്ഡലീശന്മാർ കണ്ഡലമായിട്ടും
കടകം തോൾവള കാഞ്ചികളായിട്ടും

— — — — —

വിവാഹയാത്ര നോക്കുക:—

ഇന്ദ്രനും പിന്നെ വിഷ്ണുഭഗവാനും
ഇരുപുറം നിന്നു ചാമരം വീശുന്നു
ചന്ദ്രതുല്യന്മാർ ഛത്രവും കൈക്കൊണ്ടു-
ച്ചതുർമ്മുഖൻതാനും പിന്മുറ നടക്കുന്നു.
അശ്വിനീദേവന്മാരങ്ങിവരു-
മരികേ നിന്നാലവട്ടം പിടിക്കുന്നു.
രശ്മി ചെറു കുറച്ചുകൊണ്ടാദിത്യൻ
രജനീനാഥനും മുമ്പിലു പിമ്പിലു

വെണ്ണിലാവൊത്ത വെള്ളക്കൊടിശ്ശൂർ
വെളിവിലേററമയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നു.

— — — — —

വിവാഹാഘോഷങ്ങളിൽ ചങ്കെടുത്ത വിപ്രന്മാരെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ പരിഹാസരീതിയിൽ നമ്പ്യാർ ഇങ്ങനെ വരച്ചു കാട്ടുന്നു—

മണ്ട കയ്യിലും കൊള്ളാഞ്ഞു വിപ്രന്മാർ
മുണ്ടകാട്ടിക്കനെകങ്ങൾ വാങ്ങുന്നു.
കെട്ടിപ്പേറ്റി ശരീരം തളന്നാലും
കിട്ടിയാൽ മതിയാകുന്നതില്ലാക്കും
പട്ടം പൊന്നും പണവും രജതവും
ചട്ടററീടുന്ന മൃതസമൃദ്ധവും
കെട്ടിവെച്ചു കിടന്നങ്ങുറങ്ങുന്നു
അഷ്ടികാലാകുന്നമെഴുന്നേൽക്കും.

സമാപ്തി

മൺമറഞ്ഞ മഹാകവികളുടെ അനശ്വരങ്ങളായ ഭാഷാകൃതികൾ തെരഞ്ഞെടുത്തു കിട്ടാവുന്നിടത്തോളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു അവയുടെ സംശോധിതസംസ്കരണങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്ന സുപ്രധാനമായ കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിലാണ് ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കൂടുതലായി ശ്രദ്ധിച്ചുവരുന്നത്. തദനുസരണമായി പുറത്തുവന്നിട്ടുള്ളവയാണ് ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം, ഭാഷാഭഗവദ്ഗീത തുടങ്ങിയ കൃതികൾ. ഈ പരമ്പരയിൽപ്പെട്ട അനവധി കൃതികൾക്കു രൂപം കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ഈ കൃതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതിൽ ചാരിതാത്മ്യമുണ്ട്. കിട്ടാവുന്നിടത്തോളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു എന്നതിൽ സന്തോഷവുമുണ്ട്. സാഹിത്യകളുക്കി കളും ഭാഷാഭിമാനികളും ഈ പ്രസാധനത്തെ വിലമതിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇതിന്റെ പ്രസാധനത്തിൽ എന്നെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ളത് ഈ സ്ഥാപനത്തിലെ റിസർച്ച് ഓഫീസർ ശ്രീ. എം. മാധവൻ പിള്ളയും അസിസ്റ്റൻറ് റിസർച്ച് ഓഫീസറുമായ ശ്രീ. എൻ. ശ്രീധരൻ നായരും, ശ്രീ. എസ്. മുരളീധരൻ നായരും മാൺ.

തിരുവനന്തപുരം,

1-7-66.

കെ. രാഘവൻപിള്ള

കുറോറർ.

*പാർവതീസ്തവംവരം

പാഠന

ശ്രീശുക്ലാലയേ വാണരുളീടുന്ന
ശ്രീമഹേശ്വരം ശ്രീഗണനാഥനും
ദേശികന്മാരും വാണി വിരിഞ്ചനും
കേശവൻതാനും കാത്തരുളേണമേ.

വേദവ്യാസനും വാല്മീകി നാരദൻ
വേദിയന്മാരും വേദസ്വരൂപിയായും
ആദിത്യൻതാനുമിന്ദ്രനും ചന്ദ്രനും
ആദരേണ തുണച്ചരുളേണമേ.

എങ്കിലോ പണ്ടു താരകദാനവൻ
ശങ്കകൂടാതെ ദേവേന്ദ്രലോകത്തെ
പങ്കജാസനസേവാബലംകൊണ്ടു
തങ്കലാക്കിയടച്ചു വാഴുംകാലം;

12

സങ്കടപ്പെട്ടു സംക്രന്ദനാദികൾ
സംഘം കൂടി വിചാരിച്ചു സാദരം
പങ്കജാക്ഷനെച്ചിന്തേ നിരൂപിച്ചു
പങ്കജാസനശാസനാകാരണം.

കാമദേവനും മാധവമാസവും
കാമിനീരതിയോടുമൊരുമിച്ചു
താമസിക്കാതെ ദേവാധിരാജന്റെ
ധാമം പ്രാപിച്ചു വന്ദിച്ചുരചെയ്തു:

*ഇത പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ:-

ക-611. C, ഖ-T. M. 220, ഗ-12600.

1. മാസ്യ-ഖ, ഗ.

2. യാ-ഗ.

എന്നു കാർണം നാഥ! ഭവാനെന്നെ
ചിന്ത ചെയ്തു തിരുമനതാരികൽ.
എന്തെന്നാകിലും സാധിപ്പിച്ചീടുവാ-
നന്തരമെന്നിക്കില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും.

24

നിന്തിരുവടിക്കേതൊരു നാരിയി-
ലേന്തിടുന്നു മനോരഥമിക്കാലം
പന്തേലംമുലയാളാമവളുടെ
അന്തരംഗമിളക്കിച്ചമച്ചുടൻ,

അന്തിനേരമവളെ വരുത്തി ഞാ-
നന്തികന്തന്നിലാക്കിത്തരുന്നുണ്ടു.
ചന്തമോടേയവളെപ്പണൻകൊ-
ണ്ടന്തമോദങ്ങളൊക്കെ ലഭിച്ചാലും.

കണ്ടിവാർകഴലാളാമൊരുത്തിയെ
കണ്ടു കാമിച്ചു ചെന്നു ഭവാനുതന്നെ
രണ്ടു വാക്കുരുചെയ്തുതവർക്കുള്ളിൽ
കൊണ്ടതുമില്ലഹംഭാവകാരണാൽ.

36

കണ്ഠിതം പൂണ്ടു പോന്നു ഭവാനതു-
കൊണ്ടു പാരാ വിഷാദിച്ചിരിക്കുകയോ?
രണ്ടു വാക്കിനിക്കില്ലെടോ റാസവ!
കണ്ടുകൊണ്ടാലുമെന്റെ പരാക്രമം.

വണ്ടുനാഭം മുഴുക്കിച്ചൊരാശുഗം-
കൊണ്ടു കിഞ്ചിൽ പ്രയാഗിക്കുന്നരത്തു
തണ്ടു തപ്പിത്തരുണിയവർ താനേ
മണ്ടി വന്നു മടിയിൽക്കരയേറി,

1. കോമ്പികൽ-ഖ, ഗ. 2. നേതം-ഗ. 3. തൊക്കം-ഗ.
4. ഫ-ഗ. 5. പൂപ്പൂ-ഗ. 6. താന:-ഖ; തന്ന-ഗ.

രണ്ടു കൈകളെക്കൊണ്ടും ഭവാനടെ
കണ്ഠാതന്നിൽ മുദ്രകുപ്പിടിച്ചുടൻ
രണ്ടു കുന്നിനെ വെന്ന കുചങ്ങളെ-
ക്കൊണ്ടു നിന്തിരുമാറിൽ പ്രഹരിക്കും. 48

രണ്ടു പക്ഷമില്ലായുധത്താണു ഞാൻ
രണ്ടു നാഴികയ്ക്കുള്ളിലപ്പെണ്ണിനെ
കൊണ്ടുവന്നിഹ തന്നിലെന്നാകിൽ ഞാൻ
തണ്ടാരമ്പനല്ലെന്നു ധരിച്ചാലും.

പണ്ടു ഞാനൊരു സുന്ദരരൂപനെ
ചെണ്ട കൊട്ടിച്ചു വൃത്താന്തം കേട്ടാലും
കണ്ടു ബോധിച്ചിരിക്കുന്നവരെയും
തണ്ടു തപ്പിപ്പാനിങ്ങുണ്ടു കൗശലം.

അഗ്നിദേവന്റെ ഭാര്യയിലെത്രയും
മഗ്നനായ്ക്കുന്നു ചന്ദ്രനൊരു കാലം
നഗ്നനായിട്ടു പോന്നു ജനിച്ചൊരു
ലഗ്നത്തിങ്കലെപ്പൊലെ മഹാജളൻ. 60

പൂണ്ണചന്ദ്രനദിച്ചുയരുനോ
പൂണ്ണചന്ദ്രമുഖിയായ സ്വാഹയെ
കണ്ടു കൗതുകം പൂണ്ടൊരു നേരത്തു
കൊണ്ടു നമ്മുടെ ബാണം ഹൃദയത്തിൽ.

ചെന്നു ചോദിച്ചു ചന്ദ്രനവളാടു
സുന്ദരാംഗി! വരിക നീയാരെടോ!
ഉന്നതസ്തനി! നിന്നെപ്പുണരുവാൻ
ഇന്നിനിക്കിഹ പാരമുണ്ടാഗ്രഹം.

എന്നതു കേട്ടവളുമുരചെയ്തു
ചന്ദ്രനല്ലയോ ചാരുമതേ! ഭവാന?

വീതിഹോത്രന്റെ പത്നയാകുന്നു ഞാൻ
ഭീതി പാരമിനിക്കുണ്ടു മാനസേ.

72

അസ്തഭാരാഭമഗ്നിയറിഞ്ഞാകിൽ
ഭസ്മാക്കും ഭവാനെയുമെന്നെയും.
സന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്തു വരുംമുമ്പേ
സന്ധിക്കാമെന്നു ചന്ദ്രനരചെയ്താൻ.²

സപാഹാദേവിതന്നുള്ള മയക്കുവാൻ
മോഹാസ്രുതെ പ്രയോഗിച്ചു ഞാനപ്പാൾ
സ്നേഹം വർദ്ധിച്ചിരിവരുമന്നേരം
ഗേഹം പുകു³ രമിച്ച യഥാസുഖം.

പാവകന്റെ വരവിനു മുന്നമേ
ധാവനം ചെയ്തു പോന്നു ശശാങ്കനും
ഔവണ്ണം പല സായന്തനങ്ങളിൽ
സാവധാനം രമിച്ചാരിരിവരും.

84

വിശ്വസാക്ഷിയാമഗ്നിക്കു പത്നിയെ
വിശ്വാസം പുനരില്ലായ്ക്കകാരണാൽ⁴
അന്തിയാവോളം ഭാര്യയെത്താനൊരു
മന്ത്രംകൊണ്ടു വിഴുങ്ങിയകത്താക്കും.

സന്ധ്യാനേരം വെച്ചു പുറത്താക്കും
സന്തതം വിധമിങ്ങനെ വാനിക്കു.
ദിവ്യമന്ത്രത്തെത്തന്നുടെ ഭാര്യക്കും
ഹവ്യവാഹനനാശു⁵ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു.

ചാരുഭാവേന സപാഹാസുധാകര-
⁶ന്മാരുമാരുമറിയാതെ⁷ നിത്യവും

-
1. ഞ്ഞകിൽ-ഗ. 2. യു-ഗ. 3. വസിപ്പിച്ചു-ഖ, ഗ. 4. ഞ-ഖ, ഗ.
5. ധരിപ്പിച്ചു-ഗ. 6. രരാരുമാരു-ഗ.
7. 'നിത്യവും സായകാലത്തു' 'ക'യിൽ ഇല്ല.

സായംകാലത്തു സംഗമമിങ്ങനെ

മായംകൊണ്ടു ലഭിച്ചു പോരുംകാലം; 96

വാ²സവമന്ദിരം തന്നിലകം പുകു (?)
വാതിൽ കൊട്ടിയടച്ചു സുധാകരൻ
സ്വാഹയോടെ വിനോദിക്കും നേരത്തു
ഗേ³ഘോ⁴ ചെന്നു വിളിച്ചു കൃശാസനവും.

സുന്ദരിതാനം മന്ത്രബലംകൊണ്ടു
ചന്ദ്രനയ്യുമെടുത്തു വിഴുങ്ങിനാൾ
വാതിലങ്ങു തുറന്നു വണങ്ങിനാൾ
വീതിഹോത്രനമപ്പോളകം പുകു.

പത്തിയേയ്യുമെടുത്തു വിഴുങ്ങിനാൻ
അഗ്നിദേവനുമന്തി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ;
പൗണ്ഡ്രമാസീരജനീമുഖംതന്നിൽ
പൂണ്ണ⁵ചന്ദ്രനദിക്കാത്തതെന്തുവാൻ? 108

ധർമ്മശാലികളാകും ജനങ്ങൾക്കു
കർമ്മഭംഗം ഭവിച്ചിതു ഭൂമിയിൽ;
ചന്ദ്രബിംബമുദിക്കായ്ക്കാരണാൽ⁶
ഇന്ദ്രനാഭിസുരന്മാരശേഷമേ,

അഷ്ടദികപാലന്മാരുമുഷികളും
കഷ്ടം കഷ്ടമെന്നൊക്കെയൊരുമിച്ചു
കൂട്ടം കൂടി വിചാരിക്കുംപോളൊരു
ധൃ⁷ഷ്ടസുചകനേവമുരചെയ്തു.⁸

വഹ്നിദേവന്റെ വല്ലഭയല്ലാതെ-
ഉന്യദേവിമാരെല്ലാവരും വന്നു

1. രമിച്ച-ഖ, ഗ. 2. ഈ വരി 'ക'യിൽ ഇല്ല. 3. മോഹ-ക.
4. വ-ഗ. 5. ഞ്ഞ-ഖ. 6. ണ.-ഖ, ഗ. 7. സൃഷ്ട-ഖ, സൃഷ്ടി-ഗ.
8. മരു-ഖ.

സ്വാഹാദേവിയെക്കണ്ടീലതുകൊണ്ടു
സ്വാഹാവല്ലഭനേതോന്നിളക്കാത്തു?

120

എന്നതു കേട്ടു ശുദ്ധൻ കൃശാനവും
തന്നുടെ ഗൃഹിണിയെ വമിച്ചിതു
സ്വാഹാതന്നുടെ ദേഹപ്രകാശങ്ങൾ
ഹാ! ഹാ! വിസ്മയമെന്നു മഹാജനം.

പുള്ളിമാൻമിഴിയാളാമിവളുടെ
ഉള്ളിലുണ്ടായ്തരണം നിശാകരൻ
ആയതു കേട്ടു നാണിച്ചു നിന്നുകൊ-
ണ്ടായതാക്കി വമിച്ചു ശശാങ്കനെ.

ഭഗമാനസനാകിയ ചന്ദ്രനും
നഗ്നരൂപേണ ധാവതി ചെയ്തിതു
ബാലചന്ദ്രനെക്കാണുമ്പൊളിപ്പൊഴും
നൃപും പൊട്ടിച്ചങ്ങാരാധിച്ചീടുന്നു.

132

മൂലമായതിന്നിഷ്ടമേ കേവലം
മാലോകകും പരമാത്മമൊക്കവെ;
വസ്രം കൂടാതെ ചന്ദ്രനെ മണ്ടിച്ചൊ-
രസ്രമെങ്കയ്യിലുണ്ടെടോ! വാസവ!

വൃത്രവൈരി ഭവാനുമെൻവൈഭവം
അത്രമാത്രം ഗൃഹിക്കാത്തവനല്ല
നേത്രമായിരമുണ്ടാവാൻ കാരണം
ഓർത്ത കാണകിലെന്നസ്രമായ്ക്കും.

ഓർത്ത നാലു മുഖത്തുള്ള ബ്രഹ്മനും
പാർത്തുകണ്ടാലിനിക്കു വശംവദൻ

1, നം-ഖ, ഗ. 2, ല-ഖ. 3, ക്ഷ-ഖ, ഗ. 4, മിരപ്പൊഴുമെങ്കയ്യിലു
ണ്ടെടോ-ഖ, ഗ. 5, ഞായ-ഖ. 6, വേദമേ-ഗ. 7, മു-ഖ.

പുത്രിയെക്കണ്ടു കാമിച്ചു മോഹിച്ചു
കൃത്രിമം വിധിയുണ്ടാക്കി വേട്ടതും,

144

ഇന്ത്രിലോകവിജയിയാമെന്നുടെ
അസ്രുസഞ്ചയത്തിന്റെ മഹത്വങ്ങൾ
എന്തിനിത്ര പറയുന്നു ഞാനിപ്പോൾ?
എന്തു നിന്മനതാരിൽ മനോരഥം?

ചിന്തിതങ്ങളെ സാധിപ്പിച്ചിട്ടുവാൻ
നിന്തിരുപാദത്താണു കുറവില്ല.
ഇപ്പോൾ വേണങ്കിലഗ്നിത്തിരുക്കണ്ണിൽ
മുപ്പരന്മാരെച്ചുട്ടോരു ദേവന്റെ,

ഉൾപ്പുവിങ്കലുറച്ചു സമാധിക്കും
അപ്പഭംഗം വരുത്തുവാനാളു ഞാൻ.
പഞ്ചബാണന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കയാൽ
നെഞ്ചിലേറും പ്രസാദിച്ചു വാസവൻ, 156

പുഞ്ചിരിമധു തുകിപ്പതുകവൈ
കിഞ്ചിദ്ദേവൻ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ:-
പുഷ്പസായക! സാധോ! നിന്നാരംഭം
നിഷ്ഫലമായിട്ടില്ലൊരു ദിക്കിലും.

ഇപ്രപഞ്ചങ്ങളൊക്കെജയിച്ചീടും
താത്¹പ്രതാപങ്ങളല്ലമല്ലേതുമേ;
ഉത്²പലാക്ഷിമാരല്ലോ സഖേ! നിന്റെ
കെല്ലേറീടും പടജനമായതും.

ഷഡ് പദശ്രോണിഞ്ഞാണായ ബാണാസം
പുഷ്പമെന്നും കരിമ്പെന്നും ചൊല്ലുന്നതു.

ചന്ദനാചലാന്തനിൽ നിന്നുള്ളൊരു
മന്ദമാരുതനല്ലോ മനോഭവ!

168

സ്പന്ദനം തവ, സേനാധിനായകൻ
ചന്ദ്രനെന്നും പറയുന്നു കാമികൾ.
മാസങ്ങൾ മധുമാധവന്മാർ നിന്റെ
ദാസരായതും ബന്ധുക്കളായതും.

വ്യാസനാഭിമുനികളും നിന്നുടെ
ശ്വാസനാതിക്രമം ചെയ്തയില്ലേടോ!
താരകാസുരൻതന്റെ പരാക്രമം
കാരണം ഞങ്ങൾ പാരം തരം കെട്ടു;

താരകാധിപശേഖരനെന്നൊണ്ടു
ഭാരകമ്ത്തെച്ചെയ്യിപ്പിച്ചായതിൽ
ഭാരകൻ ജനിച്ച്കിലായവൻ
താരകനെ വധിച്ചീടും നിണ്ണയം.

180

പാരിടങ്ങളിൽ മറെറൊരു വീരനും
പോരാടീടുവാൻ പോരാ ശഠനോടു.
കേട്ടുകൊണ്ടാലും പർവതപുത്രിയെ
വേട്ടുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെന്നാകിൽ,

കോട്ടമൊക്കുശ്ശമിക്കും നമുക്കെടോ!
വാട്ടം കൂടാതെ വാണു സുഖിച്ചിടാം.
ചേട്ടക്കാരനത്താരകൻതന്നുടെ
കൂട്ടക്കാരോടും കൂടപ്പറപ്പെട്ടു.

നേട്ടക്കാരെക്കണക്കിനെ ഞങ്ങളെ²
പാട്ടക്കാണ്ണം പിടിപ്പിക്കുമാറായി.³

1. ടന്തനിൽ-ഖ 2. നി-ഖ. 3. ടെ-ഗ.

കല്പവൃക്ഷങ്ങൾ കാമധേനുക്കളും
മല്ലരങ്ങളിലുള്ള ധനങ്ങളും,

192

കപ്പം കെട്ടിക്കൊടുത്താലുമായവ-
ന്നപ്പംപോലും¹ ക്രമമില്ലാതെയായ്.
വിണ്ണോർനാട്ടിൽ പിറന്ന വളന്നൊരു
പെണ്ണങ്ങൾക്കും² പൊരുതിയില്ലാതെയായ്.

ചണ്ഡനാരവരുച്ചയ്ക്കമന്തിക്കും
ദണ്ഡുമായി നടക്കുന്നു വഞ്ചിപ്പാൻ.
താടിക്കാരാമൃഷികളെക്കണ്ടെടം
താഡിക്കാത്തവരാരുമില്ലായതിൽ.

പേടിക്കാതെയിരിപ്പാൻ വനങ്ങളിൽ
ഓടി,ക്കാൽ കുഴയുന്നു നമുക്കെല്ലാം.
ഇഷ്ടിയില്ലാതെയായി സുമന്മാർക്കും
അഷ്ടിയില്ലാതെയായി നരന്മാർക്കും.

204

വൃഷ്ടിയില്ലായ്മമൂലം മഹീതലേ
പുഷ്ടിയില്ലെന്നു വന്നു ദിനേ ദിനേ.
തുഷ്ടിയില്ലെന്നു തന്നെയല്ലിക്കാലം
നഷ്ടിതന്നേ പിടിച്ചു ജഗത്തുടയ.

മുഷ്ടികൊണ്ടും മുസലങ്ങളെക്കൊണ്ടും
യഷ്ടികൊണ്ടും പ്രഹരിച്ചു ഞങ്ങളെ
പിഷ്ടപേഷണം ചെയ്തു നടക്കുന്ന
ദുഷ്ടരൈക്കൊലചെയ്യേണമെന്നാകിൽ;

അഷ്ടമുത്തിക്കൊരാത്മജനാഭാവാ-
നൊട്ടും വൈകാതെ യത്നം ചെയ്തീടണം.

1. മരകിലും കൂറിലും-ക മെങ്കിലും കൂറിലും ഞങ്ങളെ-ഗ.

2. ക്ക. ക,ഖ.

പ്രക്ഷന്നാകുന്ന ദേവൻ മഹേശ്വരൻ
ദക്ഷപുത്രീകപായം ഭവിച്ചുനേ,

216

ഭിക്ഷുവേഷ്ഠത്തെപ്പൂണ്ടു ഹിമാചലേ
ചക്ഷുരാദി വശീകരിച്ചാദരാൽ
സച്ചിദാനന്ദം ബ്രഹ്മത്തെ ധ്യാനിച്ചു
നിശ്ചലനായ¹ വസിച്ചരുളീടുന്നു.

അപ്പൻ കല്പിച്ചയച്ചോരു പാവതി
നീ²ച്ചലും വന്നു ശുശ്രൂഷിച്ചീടുന്നു.
അപ്പരമാത്മാ നമ്മെ ഗ്രഹിപ്പിപ്പാൻ
അപ³സരസ്രീകൾ നിത്യം നടക്കുന്നു.

മുപ്പുരാരിയെക്കൊണ്ടു കുമാരിയെ
വേൾപ്പിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടാക്കമിക്കാലും
മന്മഥ! ഭവാൻ ചെന്നു പതുക്കവെ
സമോഹാസ്രം പ്രയോഗിച്ചുവെന്നാകിൽ,

228

ചന്മയന്റെ മനസ്സു മറിഞ്ഞീടും
മന്മനോരഥം സാധിക്കുമനേരം.
ഭദ്രദേവന്റെ വീഴും സഹിപ്പതി-
ന്നഭിനന്ദിനി താനേ മതിയാവൂ.

ഭദ്രചിത്തമിളക്കുവാൻ പോക നി
ഭദ്രമസ്തു നിനക്കു മനോഭവ!
ഇപ്രകാരമരുൾ ചെയ്തു വാസവൻ
പുഷ്പബാണന്റെ പാണി പിടിച്ചുടൻ,

സൽപ്രഭോദം പുണൻ തദംഗത്തെ
ക്ഷിപ്രം തൊട്ടുതലോടി സുഖിപ്പിച്ചു

1. ഭാവ-ഖ; ഗ. 2. നിത്യവും- ക. 3. ക്ഷൻ-ഖ.
4. വാൻ-ഖ. 5. വ-ഖ.

മൃത്യുവൈരിയെ ചൂന്തിച്ച മന്മഥൻ
ചിത്തതാരികൽ-ഭീതി മുഴക്കയാൽ;

240

അത്തൽപ്പെട്ട വിറച്ച വിചാരിച്ച
ചിത്തതാപം മറച്ചു പറപ്പെട്ട.
ഗോത്രകാമുകനാകുന്ന ദേവന്റെ
നേത്രവഹ്നിശിഖകളിൽ തന്നുടെ,

ഗാത്രനാശം വരുമെന്നറച്ചുടൻ
യാത്ര ചൊല്ലി നടന്നു മനോഭവൻ.
ബന്ധുവാകുന്ന മാധവമാസവും
ബന്ധുരാംഗി രതീദേവിയും താനും,

ചന്തമാടെ നടന്നു ഹിമവാന്റെ
അന്തികാർണ്യം¹ത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.
ദന്തി സിംഹം² വരാഹങ്ങളാഭിയാം
ജന്തുക്കൾക്കും മരങ്ങൾ തുണങ്ങൾക്കും,

252

അന്തകാരിതപോബലം³കൊണ്ടുമാ!
അന്തരാഗന്മുണ്ടാ കകാർണ്യം⁴
ഭിത്തിതന്നിലേ ചിത്രങ്ങളെപ്പോലെ⁵
കൊത്തിവെച്ചോരു പാവകളെപ്പോലെ,
ചതുവീണ ശരീരങ്ങളെപ്പോലെ
ചെത്തിപ്പറിച്ചു കുറ്റികളെപ്പോലെ
ഗാത്രങ്ങൾക്കൊരിളക്കവും കൂടാതെ
തത്ര തത്ര വസിക്കുന്ന കാക്കയാൽ,

1. അ-ഗ. 2. ഹവ-ഗ. 3. ക-ഖ. 4. അ-ഖ;ഗ.
5. തന്നുടെ-ഖ;ഗ.

256, 257 എന്നീ വരികൾ 'ഖ'യിൽ ഇല്ല.

എത്രയും ഭക്തിപൂണ്ടു മനോഭവൻ
 നേത്രയുഗമടച്ചു വണങ്ങിനാൻ.
 വൃത്രവൈരിമുതലാമമത്ത്യന്മാർ
 വർത്തമാനമറിവാൻ പുറപ്പെട്ടു.

264

തത്ര മേൽഭാഗേ ചെന്നു മദനന്റെ
 വൃത്തി കണ്ടു വിളിച്ചുങ്ങുരചെയ്തു.
 ചിത്തജന്മാവേ! വീര! സഭ! നിന്റെ
 ചിത്തത്തിൽ ഭയമുണ്ടാകരുതേടോ!

മൃത്യുവൈരിതൻ ചിത്തമിളക്കുവാൻ
 ശക്തിയുള്ള ശരത്തെ പ്രയോഗിക്ക.
 ഭക്തികൊണ്ടു മടങ്ങി ഗമിക്കൊല്ലാ
 യുക്തികൊണ്ടു വിചാരിക്കുന്നേരത്തു,

മുക്തിമാർഗ്ഗം മുടക്കുന്ന ബാണങ്ങൾ-
 കൊത്തതൊന്നുമില്ലെന്നു ധരിച്ചാലും.
 ഇത്തരം പറയുന്ന സുരന്മാരോ-
 ടുത്തർമുരചെയ്തു മനോഭവൻ.

276

അത്ര ഗർവിക്ക നന്നല്ലമത്ത്യരേ!
 അത്രമാത്രമിനിക്കു മറിവുണ്ടു്
 പണ്ടു ഭക്ഷന്റെ യാഗത്തിലൊക്കെയും
 കണ്ടു നിങ്ങളുടെ ബാഹുപരാക്രമം.

തികൾമൗലി ഭഗവാനയച്ചൊരു
 കിംകരോത്തമൻ വീരഭദ്രൻതന്റെ
 തല്ലുകൊണ്ടു ശരീരം തകർന്നിട്ടും
 പല്ലു പോയിട്ടും കണ്ണു പൊടിഞ്ഞിട്ടും;

1. പദ്മ-ഗ. 2. വ-ക.

3. നേള-ഖ. 4. തില്ലൊന്നമനു-ഖ; ഗ. 5. സത്ര-ഖ.

അല്ലൽപ്പെട്ടങ്ങമിങ്ങമൊളിച്ചൊരു
നല്ല വീരന്മാരല്ലോ ഭവാന്മാരും!
പാമ്പനെക്കൊണ്ടു പാമ്പിനെക്കൊല്ലിച്ചാൽ
പാപമുള്ളതു പാമ്പനിരിക്കട്ടെ,

288

എന്ന സാസ്വരം നിങ്ങൾ നിരൂപിച്ചു
എന്നെച്ചാടിച്ചു ബോധിച്ചു ഞാനതും.
നിങ്ങളെച്ചൊല്ലി ദേഹമുപേക്ഷിപ്പാ-
നിങ്ങു സന്ദേഹമില്ല മനക്കാമ്പിൽ.

അംഗജൻ ഞാനന്മാഗ്നനായിടുവാൻ
സംഗതി വന്നു നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടിട്ട്
അങ്ങിനെ വിധി കല്പിതമെന്നാകി-
ലെങ്ങിനെ ഞാനൊഴിക്കുന്നു സാംപ്രതം?

അംഗനാകുലമാലികേ! ബാലികേ!
മംഗലാംഗി! രതീദേവി! പോന്നാലും.
അംഗ!മായവ! മുന്നിൽ നടക്കു നീ
തുംഗമാംനിന്റെ പരമം കാട്ടുക.

300

ഭംഗനാദമിളംകയിൽനാദവും
ഭംഗിയേരുന്ന ചന്ദ്രപ്രകാശവും
ഭംഗമെന്നിയേ ചന്ദനത്തെത്തന്നലും
സംഗതങ്ങളായിടേണമിച്ചൊഴേ.

ശൃംഗാരങ്ങളിൽ മുങ്ങിക്കുളിക്കേണം
ഗംഗാധാരിയായുള്ള ജഗന്നാഥൻ.
എന്നീവണ്ണം പറഞ്ഞു വസന്തത്തെ
മുന്നിലങ്ങു നിയോഗിച്ചു മന്മഥൻ.

1 മഠ-ഖ; ഗ. 2. ചൊ-ഖ; ഗ. 3. ക്ഷ-ഖ; ഗ.

പിന്നാലെ താനും തന്നുടെ ഭാര്യയും
 സന്നാഹത്തോടെ കാട്ടിലകം പുകാൻ.
 ശംഭുകാനനത്തിൽ വസന്തവും
 ജംഭിച്ചാശു വളൻ തുടൻപ്പോൾ,

312

കാഭിസിംഹാഭിസത്ത്വങ്ങളൊക്കവെ
 ഗംഭീരധ്വനിശോഭം തുടർന്നിതു.
 കൊമ്പനാനത്തലവൻ പിടിയുടെ
 പിമ്പേകൂടി രമിച്ചു നടക്കുന്നു.

വമ്പരയുള്ള സിംഹങ്ങളൊക്കവെ³
 തൽപ്രിയമാരോടൊന്നിച്ചു മേളിച്ചു.⁴
 വമ്പലികളും തന്നുടെ തന്നുടെ
 ഘെൺപുലികളെത്തേടി നടക്കുന്നു.

പന്നിക്രമമഹിഷങ്ങൾ മാനകൾ
 പന്നിപ്പേട മഹിഷി മൃഗികളും⁵
 ഒന്നിച്ചോരോരോ മാർവിലാസത്തെ
 നന്ദിച്ചാശു തുടങ്ങി പലവിധം.

324

പുള്ളിമാൻപേടമാരും മൃഗങ്ങളും
 വള്ളിക്കൂട്ടത്തിനുള്ളിൽ കടന്നടൻ
 തുള്ളിച്ചാടിക്കളിച്ചു പുള്ളുകൊ-
 ണ്ടുള്ളിലുള്ള മനോരഥമാടുന്നു.

ചെമ്പകങ്ങളും മൃഗം പലാശവും
 സംഭ്രമത്തോടെ പൂത്തു തഴുത്തുടൻ

1. പുക-ഖ; ഗ.

318 കഴിഞ്ഞു (മേളിച്ചു)-ആരംഭിച്ചതായ് വാണൻ പലതരം”
 എന്ന ഒരു വരി 'ഖ'യിൽക്കൂടുതൽ

2. നടക്കുന്നു മന്ദമായ്-ഖ. 3. യും-ഖ. 4. കീഡിച്ചു-ഗ.

5. ഗങ്ങളും-ഖ. 323 തുടങ്ങി 3 ചരികൾ 'ഗ'യിൽ ഇല്ല.

¹സംഭൂതാ മധുമാരി ചൊരികയും
സംപ്രമോദന വണ്ടു വരികയും,

തണ്ടാരിൽ മധുവുണ്ടു ²സുഖിക്കയും
തണ്ടാർബാണവികാരം മുഴുകയും
കണ്ടാലാനന്ദമുണ്ടാം ³കിളികളും
പണ്ടാരക്കോഴി കോകിലശ്രുതവും,

336

കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു പാടിപ്പറക്കുന്നു
മിണ്ടാതെ പുനരാരുമില്ലക്കാലം.
ഉണ്ടായോരു വിശേഷങ്ങളൊക്കെ ⁴വെ
കണ്ടാലത്തുതമെന്ന പറയാവൂ.

(മട്ടു മാറി)

ഉന്നതശൈലവനങ്ങളിലിയലും
കിന്നരചാരണകിംപുരുഷന്മാർ
തന്നുടെ തന്നുടെ തരുണീമണികളി-
ലിളകിന മദമൊടു കളികൾ തുടങ്ങി.

പത്തുകുളാടുക പകിട ⁵കളിക്കുക
ചിത്തുകൾ പാടുക ചിലരതിമോദാൽ
പത്തുവരാടി വരാടി മുഖാരി
സുരട്ടി എരിക്കില മലഹരി ബലഹരി,

348

ചന്തമിയെന്നൊരു മുരളിയിലൂതുക
സന്തതമൊരുവക നാടകമാടുക
അന്തകരിപുചരിതസ്തുതിവാക്കുക-
ഉന്തരനന്തസുഖന തുടന്നു;

1. ഭൂമം-ക, ഗ. 2. രസിക്കേണം-ക. 3. ജ-ക, ഗ.
4. യം-ഖ. 5. കളമ-ക, ഗ.

പന്തളിമുലമാരുടെ പരിരംഭം—

മെന്തിനു ഹന്ത! കുറച്ചീടുന്നു.

ചിന്തയിലിങ്ങിനെ കരുതി മുതിർന്നിതു
ഗന്ധർവന്മാരചലവനാനേ.

മലകളിലിളകിന മലയസമീരൻ

മലർകലപരിമളമേന്തി വരുംപോൽ¹

കലപുലികരിഹരിശരഭാദികളുടെ

കലശലു പലദിശി മദരതിമൂലം.

360

കിളികളുമളികളുമവിരളമദമൊടു²

കളികളിലിളകിന കളകളുമോടെ

തെളിവൊടു മടുമലർമധുമണമുടയൊരു

വനമതിലനവധി വിലസീടുന്നു.

ഇത്തരമുള്ള വികാരം വനഭൂവി

സതപരമങ്ങളു തുടൻ ദശായാം

മൃഗ്യജന്മനുടെ ഭൃത്യനതാകിൻ³

നിര്യനിഷേവണനിരതൻ നന്നിവൻ;

അസ്രമെടുത്തു പിടിച്ചു മിഴിച്ചൊരു

നേരംകൊണ്ടു മറിച്ചുമ നോക്കി.⁴

കടിലമതാകിൻ പിരികക്കൊടിമുന⁵

വടിവിലിളക്കി വിലക്കിന⁶ സമയേ,⁷

372

തത്ര മൃഗങ്ങളുമവിലമരങ്ങളു—

മുഖതചാരണകിന്നരഗണവും

ചിത്രേ വിലിഖിതമെന്നതുപോലെ—

യടങ്ങിയൊതുങ്ങി വസിച്ചിതു സകലം.

ഒന്നാം പാദം സമാപ്തം

—XV—

1. അ-ഖ. 2. മടുക-ഖ. 3. യ-ഖ, ന.

4. ഞ്ഞ-ക, ഖ. 5. യ-ഖ. 6. സി-ഖ; ഗ. 7. നേരം-ഗ.

രണ്ടാം പാഠം

സർവ്വലോകാധിനാഥൻ സദാശിവൻ
 സർവ്വാനന്ദമൂർത്തി സനാതനൻ
 നിവ്വികാരൻ നിരഞ്ജനനീശ്ചരൻ
 നിവ്വിഷാദൻ വിഷാദൻ നിരാമയൻ;

സർവ്വതാപസന്മാർക്കും നിവാസമാം
 പർവ്വതാധീശൻതന്റെ മുകൾഭാഗേ
 സർവ്വസംഗം വെടിഞ്ഞു ജിതേന്ദ്രിയൻ
 ശർവ്വഭവൻ തപം ചെയ്തു മേവുനു.

പശ്ചുക്കാസനബന്ധമുറപ്പിച്ചു
 പശ്ചുപാസനം ചെയ്തു നിരന്തരം
 പശ്ചുഭാസവും ചെയ്തു മനസ്സിന്റെ
 പശ്ചുകഷ്ണവസ്ത്രക്കളാക്കവെ.

12

തന്റെ മാനസം തങ്കലുറപ്പിച്ചു
 തന്റെ തത്ത്വങ്ങൾ താനേ വിചാരിച്ചു
 ആനന്ദാത്മകബ്രഹ്മമാകുന്നതും
 താനാകുന്നതുമൊന്നെന്നു കല്പിച്ചു.

നാനാജന്തുക്കൾക്കു ധാരമാകുന്ന
 ജ്ഞാനാകാരം പരംതത്ത്വമെപ്പൊഴും
 ധ്യാനംകൊണ്ടു വിഭോക്താൻ ചെയ്തയാ-
 ലാനന്ദാമൃതമഗ്നനായങ്ങിനെ.

നാലു ഭാഗത്തും കല്പവൃക്ഷങ്ങളാൽ
 വേലി കെട്ടിയുറപ്പിച്ചതിനുള്ളിൽ

സ്വപ്നവണ്ണം പുലിത്തോൽ വിരിച്ചൊരു
മണ്ഡപംതന്നിലാവസം ചെയ്തുകൊണ്ട്;

24

കണ്ണ മൂന്നുമടച്ചു കരങ്ങളും
മണ്ഡലത്തിലടക്കിയുറപ്പിച്ചു.
ജ്ഞാനമുദ്രയും രുദ്രാക്ഷമാലയും
മാനം ശുഭം പരശു കടുത്തുടി,

തികൾത്തെല്ലമങ്ങെല്ലം ഭുജംഗവും
തങ്കലുള്ളൊരു ചിഹ്നങ്ങളൊക്കവെ
അന്തികങ്ങളിലാധാനവും ചെയ്തു
ദന്തിചർമ്മത്തെയൊണ്ടു വിതാനിച്ചു.

യോഗപട്ടവുമുത്തരീയാദിയും
നാഗത്താമ്പാരെക്കൊണ്ടുള്ളവയ്ക്കി
യോഗശ്യാനവും ചെയ്തു വസിക്കുന്ന
ഭാഗധേയസ്വരൂപപ്രകാശത്തെ,

36

ചെന്നു കണ്ടപ്പോൾ തന്റെ (?തന്നെ) മനോഭവൻ
നിന്നു ദേഹം വിറച്ചു തളന്നുകൊണ്ട്
വിലുമിട്ടുണ്ടു വീണു മഹീതലേ
തെല്ല നേരം പരവശമെന്നല്ല.

ബോധം കെട്ടു കിടന്നോരനത്തരം
മാധവൻ ചെന്നു താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട്
മെല്ലവെ ജലംകൊണ്ടു തളിക്കുകയും
പല്ലവംകൊണ്ടു വീശിത്തണുപ്പിച്ചും,

1. ലം-ഖ. 2. രിഖ-ഖ. 3. പ-ക,ഖ.

4. പ്ലം-ഗ. 5. യി-ഗ. 6. പ്ല-ക,ഖ.

നല്ല പുഷ്പാ മണപ്പിക്കയും ചെയ്തു
മല്ലബാണന്റെ ബോധമങ്ങുണ്ടാക്കി.
നാണിച്ചുംകൊണ്ടെഴുന്നേറു മന്മഥൻ
ബാണവും വില്ലും മെല്ലെയെടുത്തങ്ങു,

48

ക്ഷീണഭാവം മറച്ചു മഹാരഥൻ
പ്രാണനാഥയോടേവമുരചെയ്തു:-
വല്ലഭേ! രതീദേവി! വരികെടോ!
വല്ലാതെങ്കിലും കല്പിച്ചു കൂട്ടി ഞാൻ.

കീല്പുകൂടാതെ രുദ്രാക്ഷവഹ്നിയിൽ
വില്ലുമായിപ്പുതിച്ചു ശരീരത്തെ
വെണ്ണനീരാക്കുന്നുണ്ടു ഞാൻ വൈകാതെ
കണ്ണനീർ പൊഴിക്കേണ്ട നീ കാമിനി!

മണ്ണും വെള്ളവുമിത്യാദികൊണ്ടൊരു
പിണ്ഡമല്ലോ ശരീരമതായതും.¹

അസ്ഥി രക്തം മലമൂത്രമെന്നുള്ള
ദൃസ്ഥി⁵തങ്ങളും ദർശ്യസ്വപ്നക്കരം,

60

ഒക്കെയുള്ളിൽ നിറച്ചു പുറത്തൊരു
തപ്തകൊണ്ടു മറച്ചു പുതച്ചുമാ!⁶
ഇക്കണക്കു നടക്കുന്നു ദേഹികൾ
മിക്കവാറുമശുദ്ധിക്കു സാധനം.

ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ചാരു മുഖമെന്നും
ചന്ദ്രികപോലെ മന്ദസ്ഥിതമെന്നും

1. നീ-ക, ഗ. 2. ല്ല-ഗ. 3. വില്ലും-ക.
4. കല്ല-ഗ. 5. ര-ഖ, ഗ. 6. പുതിഞ്ഞാ-ക.
7. ന-ഖ, ഗ.

വില്ലുപോലെ പിരിയുകൊടിയെന്നും
പല്ലുവാപോലെ പാണിഭയമെന്നും;

മുല്ലമൊട്ടിനു തുല്യങ്ങൾ പല്ലുകൾ
ഘൃപങ്കജംപോലെ നയനങ്ങൾ
കുന്തപോലെ കുമ്മമെന്നും² കല്പിച്ചു
നന്നു നന്നെന്നു ഭാവിച്ചിരിക്കുന്ന,

72

സുന്ദരന്മാർക്കും സുന്ദരിമാർക്കുമീ
സ്വപന്നാത്മകപ്രാണൻ ഗമിക്കുമ്പോൾ
മുഗ്ധമാകും ശരീരത്തിനന്തികേ
മൃക്കു പൊത്താതെ ചെന്നങ്ങു നിൽക്കുമോ?

ചത്തുപോകുന്ന ഗാത്രത്തിൽ കൗതുകം
സത്തുക്കൾക്കു ഭവിക്കയില്ലേതുമേ.
മുറു നമ്മുടെ ദേഹങ്ങളെക്കൊണ്ടു
മറുക്കുമാർക്കുപകാരത്തെച്ചെയ്താകിൽ,³

കുറുമില്ല കുറഞ്ഞൊരു കാലം താ-⁴
നേറിക്കൊണ്ടു നടന്നതു നന്നാകും.
മത്സ്യന്മാർക്കുമത്സ്യജനങ്ങൾക്കും
മൃത്യുഭാവത്തിനേതും കുറവില്ല.

84

അപ്പകാലം മനുഷ്യർക്കു ജീവിതം
കപ്പകാലാന്താ ദേവജനങ്ങൾക്കും⁵
അത്രമാത്രമേ ഭേദം വരാനുള്ളൂ
ഗാത്രനാശമെന്നുള്ളതൊരുപോലെ.

1. തല-ഖ, ഗ. 2. അ-ക. 3. യായ്ക്കിട-ക.
4. ഞ:-ഖ. 5. കു-ഖ.

എന്നതുകൊണ്ടു ഞാനുമെന്നംഗത്തെ
 ഇന്ദ്രനാഭിസുരന്മാർക്കുപകാരം
 വന്നുകൂട്ടുമെന്നാകിലുപേക്ഷിപ്പാ-
 നിന്നു സന്ദേഹം കൂടാതൊരുവെട്ടേൻ.

സുന്ദരി! രതീദേവി! സുലോചനേ!
 വന്ദനീയൻ മഹാദേവനീശ്വരൻ
 വിശ്വസാക്ഷി വിരിഞ്ചാഭികാരണൻ²
 വിശ്വസിക്കുന്നവർക്കു വശംവദൻ.

96

മുക്തികാമിക്ക് മുക്തി കൊടുപ്പാനും
 ഭക്തികാമിക്ക് ഭക്തി കൊടുപ്പാനും
 ശൈവതേജസ്സിനെപ്പോലെ മറെറാരു
 ദൈവമില്ലെന്നറിക രതീദേവി!

അർക്കങ്ങൾക്കു മഹത്തായ ദേവന്റെ
 തൂക്കനൽക്കണ്ണിലാഹുതിയാകിയാൽ³
 ഇക്കളേബരംകൊണ്ടുള്ള കായ്ക്കങ്ങൾ
 ഒക്കെസ്സാധിച്ചു ബാലേ! നമുക്കിപ്പോൾ.

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞങ്ങു നിൽക്കുമ്പോ-
 ഉപദേശം പ്രകാശിച്ചു കാണായി.
 അപ്രമേയമൊരാകൃതിസൗന്ദര്യം
 തത്പ്രഭാജാലമഗ്രേ വിളങ്ങുന്നു.

108

വെണ്ണിലാവിന്റെ വെണ്മകണക്കിനെ⁴
 കണ്ണിനാനന്ദം നല്കുന്ന കാന്തിയാൽ⁵

1. അന്തർ-ഗ. 2. ണ:-ഖ, ഗ.

98-ാ. വരികഴിഞ്ഞു ഭക്തികാമിക്ക് ഭക്തിയും വിദ്യതം-എന്ന് ഒരു
 വരി ഖ, ഗ എന്നിവയിൽ കൂടുതലായി കാണുന്നു.

3. ക്ഷി-ഖ, ഗ. 4. വിന്നി-ക. 5. ണ-ഖ.

സ്ഥാണകാനനമൊക്കെ വിളങ്ങവെ
കാണുമായി കാമനം ഭായ്ക്കും.

പിന്നെയുമങ്ങു സൂക്ഷിച്ചു നേരത്തു
കന്യകാമണിരൂപവും കാണായി
കന്നൽനേർമിഴിയാളായ ഗൗരിയും
തന്നുടെ സഖിമാരുമൊരുമിച്ചു;

പന്നഗാകല്പനാകുന്ന ദേവന്റെ
പാദപങ്കജം പൂജിപ്പതിന്നായി
പുഷ്പഗന്ധജലാദിപദാർത്ഥങ്ങൾ
ശിപ്തമായിക്കരത്തിലെടുത്തുകൊ-,

120

ണ്ടുത്പലാക്ഷി പതുക്കപ്പതുക്കവെ
തത്പ്രദേശം² പ്രദേശം തുടങ്ങിനാൾ
കെട്ടഴിഞ്ഞു³ കിഴിഞ്ഞ പുരികഴ-
ലൊട്ടു കൈകൊണ്ടു താങ്ങിക്കൊണ്ടുണ്ടനെ.

മട്ടലർമണം⁴ തണ്ടുന്ന വണ്ടുകൾ
കൂട്ടമോടെ കസുമവനങ്ങളെ
ഒട്ടുമാദരിക്കാതെ വെടിഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടെട്ടു ദിക്കീന്നും വന്നു പരക്കവെ,⁵

മട്ടോലുംമൊഴിയാളുടെ പിന്നാലെ
വട്ടമിട്ടു പറന്നു നടക്കുന്നു.
നാളികാക്ഷിതൻ നിശ്വാസസൗരഭ്യം
ലാളിപ്പാനായ് വരുന്നൊരു വണ്ടിനെ,

132

111 മുതൽ 5 വരികൾ 'ഖ'യിൽ ഇല്ല. 1. വന്നരാകല്പ-ക, ഗ.

2. ശബ്ദ-ഖ. പ്രദേശപ്രദേശം-ഗ. 3. കിഴിഞ്ഞു-ഖ;

കഴിഞ്ഞ-ഗ. 4. തെ-ഖ, ഗ. 5. തു-ഖ, ഗ.

കേളിപങ്കജംകൊണ്ടു പതക്കവെ
 കേവലമങ്ങു വാരണം ചെയ്തും
 നീലപങ്കജപത്രം ജയിച്ചൊരു
 ലോലലോചനലീലാവിലാസവും.

¹കുന്ദകുന്ദമന്ദപ്രഭകളെ
²നിന്ദിച്ചിടുന്ന മന്ദസ്തിതങ്ങളും
 കുന്നിൽമാതിരിന്റെ കുറമകന്നൊരു
 സുന്ദരാകൃതി ³ഭംഗികളിങ്ങനെ.

കാണുന്നേരത്തു കുമ്പിന്റെ ഭായ്യയും
 നാണം പൂണ്ടു മുഖം താഴ്ത്തി നിന്നിതു.
 മുപ്പരരിതൻ ചിത്തമിളക്കുവാൻ
 ഇപ്പോൾ നല്ലൊരവസരമുണ്ടായി.

144

ഉത്പലാക്ഷീകടാക്ഷങ്ങളാമെന്റെ
 ഉത്പലാസ്രങ്ങളുണി പ്രയാഗിച്ചാൽ
 കെലപ്പുള്ളൊരു തപോധനന്മാരുടെ
⁴ഉൾപ്പുഞ്ചന്ധാ പിളപ്പാൻ തടവില്ല.

⁵മുല്ലസായകനിത്ഥാ ⁶വിചാരിച്ചു
 വില്ലെടുത്തു കലച്ചു ⁷വീട്ടിച്ചുടൻ
 സമ്മോഹാസ്രമെടുത്തു തൊടുത്താശു
⁸സമ്മോദന വലിച്ചു വലംചെവി-,

തന്നിൽ ചേർത്തങ്ങിടത്തൊപ്പദാംബുജം
 മുന്നിൽ വച്ചങ്ങുറപ്പിച്ചു നിന്നുടൻ

-
1. ക-ഖ.	2. നന്നിച്ചിടുന്ന-ക.	3. ഭംഗികളൊക്കെയ-ഗ.
4. ഉൾപ്പുഞ്ചന്ധാപിളപ്പാൻ-ഖ.	5. പുല്ലുസായക-ഖ,ഗ.	
6. നിരൂപിച്ചു-ഗ.	7. കലച്ചുവലിച്ചുടൻ-ഖ;	
8. സമ്മോദന-ഖ.	കയ്യിൽ പിടിച്ചുടൻ-ഗ.	

കച്ചക്കെട്ടിലമൻ ഭൃ²ഗഞ്ചലം
 മെച്ചമോടെ ശിവങ്കലുറപ്പിച്ചു.
 തഞ്ചത്തിൽ താണു മാറിലെടുത്തങ്ങ
 പഞ്ചസായകനദ്ര സ്ഥിതിചെയ്തു.

156

ശൈലപുത്രിയമാളീജനങ്ങളും³
 കാലശത്രുതന്നതികം പ്രാപിച്ചു.
 നാലും മൂന്നും പ്രദക്ഷിണവും വെച്ചു⁴
 നാഥപാദേ നമസ്കരിച്ചാദരാൽ⁵

തോയം ഗന്ധം കുസുമാക്ഷതങ്ങളും
 മായമെന്ത്യേ സമർപ്പിച്ചു തരുകൽ.
 ഹേമപദ്മാക്ഷമാലയെ നലകുവാൻ
 കോമളാംഗിയുമാരംഭിച്ചീടിനാൾ.

കാമദേവനും സമോഹനമെന്നും⁶

നാമമുള്ളൊരു ബാണം തൊടിത്തിതു.⁷
 കൃത്തിവാസാവാമീശനമന്നേരം⁸
 ചിത്തബന്ധമഴിഞ്ഞു പതുക്കവെ.

168

-
1. ക്ഷേടി-ഖ. 2. മൃഗ-ഖ.
 3. ശൈലപുത്ര-ക; ശൈലപുത്രീ-ഖ. 4. ചെയ്തു-ഖ, ഗ.
 5. മൻ-ഗ. 6. ന-ഖ, ഗ. 7. ജ്ഞ തന്നസ്രം-ഖ.
 8. അസ്രം-ഗ.

നേത്രപത്മം മിഴിച്ചുണ്ടുമയുടെ
 വക്ത്രപത്മം വിലോകനം ചെയ്ക്കപ്പോ-
 ളേത്രയും നല്ല കാമവും പ്രേമവും
 നേത്രാനന്ദവുമുണ്ടായി ദേവന.

സുന്ദരാംഗിതന്നംഗം മനോഹരം
 മന്ദമൊന്നു പുണർണ് മതിയാവൂ
 ഏ¹ന്നൊരാഗ്രഹമാണ്ടിതു തൽക്ഷണം
 തന്നെത്താനേ മറന്നു മഹേശ്വരൻ.

അപ്പോൾത്തന്നെ വികാരമടക്കിക്കൊ-
 ണ്ടുൾപ്പുവീക്കൽ വിചാരം തുടർന്നിതു
 എന്തി²വണ്ണമെന്നന്തസ്സമാധാന-
 ഗന്ധമിശൈലിലുമുണ്ടാവാൻ കാരണം?

180

ഏതു മൂലമുൻപു ദുഷ്ടാപാരോദ്യോഗം
 ഹേതുവായിട്ടിളക്കി മന്മാനസം.

കാലകാലൻവണ്ണം വിചാരിച്ചു
 നാലു ദിക്കിലും തുക്കുൻപാക്കുന്നേരം,

അഗ്രഭാഗത്തു³ ഭൂരത്തു കാണായി
 വിഗ്രഹത്തിന്നൊരുവെട്ടു മന്മഥൻ.
 മോഹനാസ്രം തൊടുത്തു പതക്കുവേ
 ദേഹമൊന്നു ഞെളിഞ്ഞു വിലങ്ങത്തിൽ,

വാമപാദവും⁴ മൂന്നിലുറപ്പിച്ചു
 വാമദൃഷ്ടിയുണർത്തി വസിക്കുന്നു.
⁵

192

1 മുണ്ടായി-ഖ, ഗ. 2. സ്സമാധിക്ക ഗ-ഖ. 3 ഭൂരവേ-ഗ.
 4. മൂന്നിലുറപ്പിച്ചു-ഖ, ഗ. 5. യത്തി-ഖ, ഗ.

അപ്രകാരത്തിൽ നിൽക്കുന്ന കാമനെ
ക്ഷിപ്രമീക്ഷണം ചെയ്തു പുരാന്തകൻ.

അപ്രമേയപ്രകോപാ കലൻടൻ
തൽപ്രദേശങ്ങളൊക്കെ ജപലിക്കുവേ
ഫാലനേത്രം മിഴിച്ചോരനന്തരം
ജപാലമാലകളോടെ മഹാനലൻ,

കാലകാലന്റെ മൂന്നാം തിരക്കുണ്ണിൽ
കാലവഹ്നികണക്കിനെ ജ്വംഭിച്ചു.
കാലതാമസം കൂടാതെ ചെന്നു
മാലതീശരൻ തന്നുടെ ഗാത്രത്തിൽ,

തൂലരാശിയിലുജ്ജപലിക്കുമ്പോലെ
ചാലവേ പിടിപെട്ടു പരക്കുവേ.
കാലതൊട്ടു തലയോളമൊക്കുവേ
മാലമൂടി മണം പെരുകീടുന്ന,

നീലശ്രുന്തലിലേന്തി ജപലിക്കയും
സ്ഥൂലമസ്ഥികൾ പൊട്ടിത്തറിക്കയും
* മൂലരസ്യത്തിനുടെ കടക്കയും
മൂലാധാരം ദഹിച്ചു പതിക്കയും,

ഫാലദേശം കപാലം കപോലവും
നാലുഭിക്കിലും ചിന്നിപ്പതിക്കയും
ആകാശംതന്നിൽ വന്നിഹ നിൽക്കുന്ന
ലോകാധീശന്മാരെട്ടും വസുക്കളും,

204

1. കണക്കു വിജ്വംഭിച്ചു-ഖ. 2. പതക്കുവേ-ഖ, ഗ.
3. മാകുവേ-ഖ, ഗ. 4. ലെന്തി-ഖ ഗ 5. വന്നിങ്ങു-ഖ, ഗ.
* ഈ പരി 'ഗ' മാതൃകയിലില്ല.

ചന്ദ്രസൂര്യന്മാരശപിനീദേവന്മാ-
 റിന്ദ്രലോകസ്ഥന്മാരാമമർത്യന്മാർ
 സിദ്ധവിദ്യാധരാദിഗണങ്ങളും
 ബലപ്പെട്ടു വിളിച്ചു പറയുന്നു.

216

വാമദേവ! നമസ്തേ നമോസ്തു തേ
 സോമചൂഡ! നമസ്തേ നമോസ്തു തേ
 ശ്രീമഹേശ! നമസ്തേ നമോസ്തു തേ
 ഭീമദേവ! നമസ്തേ നമോസ്തു തേ.

കാമദേവനെ സാഹരിച്ചിടാലാ²
 കാമദ! കരുണാമൃതവാരിധേ!
 സാമലീന! സമസ്തജനേശ്വര!
 സാമവാക്യം പരിഗ്രഹിക്കേണമേ.

മോഹവാരിധിമഗ്നനാം കാമന്റെ
 സാഹസത്തെസ്സഹിച്ചുരുളേണമേ!
 ദേഹരത്നം ദഹിച്ചുകളയാതെ
 സ്നേഹത്തോടെ പരിപാലിക്കേണമേ.

228

ഇത്ഥം ദേവകൾ ഘോഷിക്കാ മുന്നമേ
 ചിത്തജന്മാത്രം ഭസ്മമായ് വീണിതു.
 രൂക്ഷമാകുമിടിത്തീയിൽ വെന്തൊരു
 വൃക്ഷംപോലെ ദഹിച്ചുമഹിതലേ.

ഭസ്മശേഷമായ്ക്കൊണ്ടായി കാമന്റെ
 വിസ്മയാസ്സഭമായൊരു വിഗ്രഹം.
 കാമദേഹത്തെക്കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു
 പൂമെയ് പാരം തളൻ നിന്നീടുന്ന,

പത്രിയെ വന്നെടുത്തു ഹിമവാനും
തത്ര നിന്നു ഗമിച്ചു പുരം പൂക്കു.
ചന്ദ്രശേഖരസ്വാമി ഭഗവാനും
നന്ദികേശപരനാദിഗണങ്ങളും,

240

മന്ദമെന്നിയേ തത്ര മറഞ്ഞിതു
മന്ദഭാഗ്യ രതി മാത്രം ശേഷിച്ചു.
ബോധം കെട്ടു കിടന്നു രതീഭേവി
ബാധയൊന്നും ഗ്രഹിക്കാതിരുന്നവൾ.

ബോധിച്ചുതലാനും ചെയ്തു വിധിവാശാ-
ലാധിക്കുള്ളൊരു കാരണമന്നേരം
ഭൂതലംതന്നിൽ തന്നുടെ കാന്തനെ
ഭൂതിമാത്രസ്വരൂപേണ കണ്ടുപോൾ,

കാതരാക്ഷി കരഞ്ഞു തുടങ്ങിനാ-
ളാതുരപ്പെട്ടു വീണുരുണ്ടങ്ങിനെ.
തൻകരംകൊണ്ടു തന്നുടെ മാറത്തു
ശങ്ക കൂടാതെ താഡനം ചെയ്യുമ്പോൾ,

252

കങ്കണങ്ങൾ തകന്നു പതിക്കയും
സങ്കടങ്ങൾ പറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമോ?
മന്ദഭാഗ്യയാമെന്നെ മറന്നുവോ!
സുന്ദര! ഭവാനെങ്ങു ഗമിക്കുന്നു?

മന്ദഹാസമനോഹര! നിന്മുഖ-
മെന്നു ഞാനിനിക്കാണെന്നു ഭർത്താവേ!

1. ജനങ്ങളും-ഖ, ഗ. 2. ഞ്ഞിങ്ങനെ-ഖ. 3. ചെയ്തപ്പോൾ-ഖ, ഗ.
4. വെടിഞ്ഞുവോ!-ഖ ഗ. 5. മന്ദഹാസം-ഖ, ഗ.

¹
 ചന്ദനമരത്തെന്നലും ചന്ദനം
 ചന്ദനമരം വസന്തവൃന്തതികേ

²
 നന്ദിപൂണ്ടു സഹായമായുള്ളവർ
 മന്ദന്മാരിപ്പോളാരുമില്ലാതായി
 കോകിലങ്ങളും ഭൃംഗകുലങ്ങളും
 ആകുലപ്പെട്ടപ്പോൾ രതിയുടെ

264

ശോകംകൊണ്ടൊന്നും മിണ്ടാതെ നില്ക്കുകയോ
 മാനസാധാരണനോടേ ഗമിക്കുകയോ?
³
 ഭാര്യയാമെന്നെക്കൂടാതൊരു നേരം
 കാഴ്ചയൊന്നും നിനക്കില്ല എന്നുവേ.

⁴
 ആയ്തന്നാൻ ഭവാനയ്യോ മനോഭവോ!
⁵
 വൈരമെന്നോടു കാട്ടുന്നതെന്തിപ്പോൾ.
 നാരിമാരിലന്തരാഗമുള്ളൊരു
⁶
 പുരുഷന്മാരെ വിശ്വസിച്ചിട്ടില്ല.

ചാരുവാണിമാരെക്കൊന്നു ഗ്രഹിക്കേണം
 ആരുമാരുമറിയാതിരിക്കേണ്ട
 പ്രേമമുള്ളൊരു കാലം പുരുഷന്മാർ
 പ്രേമസിന്ധനം പ്രാണസമയെന്നും,
 കാമിനിയിന്നും കല്യാണി നീയെന്നും
 ഭാമനിയിന്നുമെപ്പോഴും ഘോഷിക്കും
 നീരസമെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങുമ്പോൾ
⁷
 പേരുമാറി വിളിക്കും പതുക്കേവേ.

279

1. ചന്ദനമര-ഖ ചന്ദനമരചന്ദ്രിക തെന്നലും ഗ. 2. ജീവൻ-ക,
 3. മിന-ഖ.ഗ 4. ഭവൻ-ഖ. 5. നാമ്മാടു-ഖ.
 6. മൃദുല-ഖ. 7. അറിയാൻ-ഖ ഗ.

കാഴ്ചയെന്നത്രമാത്രമുരചെയ്യും
കാഴ്ചം വിട്ടു കളിക്കാതെയായ്ക്കും
ഒട്ടും കാഷ്ഠ¹യില്ലാതായ്ക്കുന്നേരം
വിട്ടുപോവാൻമതും മടിയല്ല.

² മുട്ടുന്നേരമൊരുതരമെങ്കിലും
കിട്ടുകില്ലെന്നാലൊട്ടു ശകാരിക്കും.
ചട്ടമിങ്ങനെ ചങ്ങാതിമാരുടെ
കഷ്ടമെന്നേ പറയാനെന്നിരിക്കുള്ളൂ.

288

മട്ടലർബ്ബാണ! നീയെന്നെയിക്കാട്ടിൽ
ഇട്ടറക്കിക്കിടത്തിച്ചുതിച്ചിതോ?
എങ്കിൽ ഞാനിനി നിന്നുടെ പിന്നാലെ
ശങ്കകൂടാതെ കൂടെയ്ക്കുമിരിക്കുന്നൻ.

⁵ അംഗജ! നിന്റെ ഭൃത്യത്തിൽ വീണ്ടു ഞാ-
നംഗഭംഗി വിലേപനം ചെയ്തുകൊണ്ട്,
അങ്ങുമിങ്ങും ജപലിക്കും ഭവാഗ്നിയി-
ലങ്ങു ചാടി ശരീരം ദഹിപ്പിച്ചു,

മംഗലസ്മൃതിജനത്തിന്റെ ധമ്മത്തെ
മങ്ങാതെ കണ്ടു ചെയ്യാൻതുടങ്ങുന്നു
എന്നീവണ്ണം പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടുനന്തസ്തനിയാകും മതീദേവി

300

തന്നുടെ ദേഹമഗ്നിയിലാക്കുവാൻ
സന്നാഹി⁶ച്ചെഴുന്നീറെറാരു നേരത്തു

1. യില്ലാതെ വ-ഖ.ഗ 2. മുട്ടുമ്പോഴൊരുതരമവൻ കണ്-ക.തരമവങ്കേന-ഗ.
3. പുന്നല്ലൊട്ടു-ഖ.ഗ 4. ണി-ക 5. അംഗജൻതന്റെ-ഗ. 6. ന്ന-ഖ.ഗ.

അംബരത്തിൽ നിന്നൊരു ഭാരതി
ശംഖരാരിപ്രിയയോടടുങ്ങിയ:-

മന്മഥന്റെ മഹിഷീ! മനോഹരേ!
വെണ്മയോടെ നിശമനംചെയ്തു നീ
നിമ്ബലംതവ ദേഹം തൃജിക്കൊലാ
* ശമം മേലിൽ വരും തവ വൈകാതെ.

* മന്മഥാരി ഭഗവാൻ പ്രസാദിക്കും
മന്മഥൻ ശരീരത്തെയും നൽകും
നിന്മനോഭയിതന്നു ഭവിച്ചൊരു
കന്മഷത്തിന്റെ കാരണം കേട്ടാലും.

312

എങ്കിലോ പണ്ടു പങ്കജസംഭവൻ
മകമാരെ സൃഷ്ടിച്ചു പലവിധം
തൻകരത്തിന്റെ കൗശലമൊക്കവേ
സംഘടിപ്പാനൊരുത്തിയെ തീർക്കണം.

തികരംബിംബത്തിനുള്ളൊരു സാരവും
പങ്കജങ്ങളിലുള്ളൊരു സാരവും
മുല്ലമൊട്ടുകൾക്കുള്ളൊരു സാരവും
† നല്ല പല്ലവങ്ങൾക്കുള്ള സാരവും,

നീല മോലങ്ങൾക്കുള്ളൊരു സാരവും
മാലതീകസുമത്തിന്റെ സാരവും
നീലപദ്മമുള്ളത്തിന്റെ സാരവും
ബാലകോകിലംതന്നുടെ സാരവും,

324

താലജാലഫലത്തിന്റെ സാരവും
ആലിലയ്ക്കുള്ളൊരാകൃതിസാരവും
സ്ഥൂലരംഭായുഗത്തിന്റെ സാരവും
മാലവേ പുളിനത്തിന്റെ സാരവും

1. ചെയാലും-ഖ. * *ഇത രണ്ടുവരികൾ 'ഖ' പാഠത്തിൽ ഇല്ല

† തുടങ്ങി 8 വരികൾ 'ക' പാഠത്തിൽ ഇല്ല.

തങ്കപ്പൊന്നിന്റെ¹ സാരവുമൊക്കവേ
 സംക്രമം കൂടാതാദാനംചെയ്താൻ
 പങ്കുസങ്കരമില്ലാതെ നല്ലൊരു
 പെങ്കിടാവിനെ നിർമ്മിച്ചു നാനുഖൻ.

അന്നേരം നിന്റെ വല്ലഭൻമന്മഥൻ
 ചെന്നു കണ്ടു കനക്കെ വിചാരിച്ചു
 ഉള്ളിലി ബ്രഹ്മദേവനിരിക്കുന്ന
 ഭേളിനല്ലം കുറവു വരുത്തണം.

336

വെള്ള കീറുമ്പോൾ ചെന്നു കുളിക്കയും
 വെള്ളം കോരി ജപിച്ചു കടിക്കയും
²വേദം ³നാലുമങ്ങാമോഷം ചെയ്തയും
 വേദാന്താത്മം വിചാരിച്ചിരിക്കയും,

മല്ലപ്പു പോലെ പല്ലം വെളുപ്പിച്ചു-
 ഞെല്ലാനേരവും ശാസ്ത്രം പഠിക്കയും
 കണ്ണിനാനന്ദമെല്ലാക്കുമുണ്ടാക്കും-
 പെണ്ണിനെക്കണ്ടാൽ വാതിലടക്കയും,

ഇത്ര പാരം ഹവിസ്സായ ഭേദത്തെ
 മാത്രമൊന്നു മറിച്ചു മതിയാവൂ.

348

പുത്രിയെത്തന്നെ കാമിപ്പതിനുള്ളോ-
 രസ്രമൊന്നു പ്രയോഗിക്കുന്നുണ്ടു ഞാൻ.

എന്നു കല്പിച്ചൊരസ്രം പ്രയോഗിച്ചാൻ
 തന്നെത്താനറിയാത മനോഭവൻ.

1. നിന്നിറത്തിന്റെ സാരവും-ഗ.

2. മനോമങ്ങാമോഷം 3. അഭിമോഷം-ഖ.

അസ്രമേഘ വിരിഞ്ചനന്തന്റെ
 പുത്രിയാകും സരസ്വതിയെക്കണ്ടു¹
 കാമിച്ചുള്ളത്തിൽ കാമം പെരുക്കയാൽ²
 കാമക്രിഡയ്ക്കൊരുമ്പെട്ടു നാനുഖൻ.
 പിന്നെച്ചിന്തിച്ചുകി വികാരത്തെ,³
 തന്നെ ദോഷപ്പെടുത്താരു കാമനെ
 ക്ഷിപ്രമുഖ ശപിച്ചു വിരിഞ്ചനം,
 ദുഷ്ടതപം മുഴുത്തൊരു മന്ദമ!
 മുക്കണ്ണൻതന്റെ മൂന്നാമതായുള്ള
 തൃക്കണ്ണിൽ നിന്റെ ദേഹം ദഹിച്ചിടും.
 ശാപമിങ്ങനെ കിട്ടുക കാരണം
 താപമേവമകപ്പെട്ടു കാമനും.
 ശാപമാക്കുവു പിന്നെ ലഭിക്കയാൽ
 ശോഭനം വരുമെന്നു ധരിച്ചാലും.
 യാതൊരു നാളിൽ പാവ്തീകല്യാണം
 സാധിക്കുന്നു സദാശിവനീശപരൻ,
 അന്നു നിന്നുടെ കാന്തന്റെ വിഗ്രഹം
 വന്നു സംഭവിച്ചിടും മനോഹരം.⁴

മട്ടു മാറി

ഇത്തരമുള്ളൊരു വചനാമൃതമതു
 സതപരമമ്പൊട്ടു കേട്ടു ദശായാം
 അത്തലശേഷമകന്നു കൃശോദരി
 ചിത്തജകാമിനി രതിയുമുദാരം,
 സ്നാനം ചെയ്തു ശരീരവിശുദ്ധിയു-
 മാനന്ദാമൃതപാനവുമടന്നു
 മാനിനിമാർകലതിലകമതായൊരു
 മനസിജരമണി മനോഹരശീലാ

360

372

1. ഹൈ-ക. 2. തപം-ഖ. 3. ച-ക. 4. ഹാര-ഖ,

പരമശിവന്റെ പദാംബുജയുഗളം
 പരിചൊടു മനസി നിനച്ചുനിനച്ചു
 പരമാനന്ദപയോനിധിതിരകളി-
 ലവിരളമിളകിന കളി കളി കുതുകാൽ,
 മനസിജതൻ പുനരുണ്ടായ്തമതു-
 മനവരതം നിനവോടു വസിച്ചു
 ഘനതരമുപരി വരുന്ന സുഖങ്ങളി-
 ലനവധിരസമൊടു മംഗലമഖിലം.

384

കാമദഹനം എന്ന രണ്ടാം പാദം സമാപ്തം.

മൂന്നാം പാദം

തിങ്കൾമുഖലിതനകീ¹ത്തിരുക്കണ്ണിൽ
 പങ്കജാസ്രുന്റെ സംഹാരം കാൺകയാൽ
 അംഗജന്റെ വിലാസങ്ങൾ കൂടാതെ
 സംഗമാഗ്രഹമുണ്ടാകയില്ലേ²തും.

ആയതു മൂലമിക്കാലമെന്നുടെ
 കായസൗന്ദര്യം³കൊണ്ടെന്തു? കിം ഫലം?
 നായകൻ നമ്മെ പാണിഗ്രഹം ചെയ്താ-
 ലായവന്നനുരാഗമില്ലെന്നാകിൽ,

കണ്ണില്ലാത്ത പുരുഷന്റെ മുൻഭാഗേ⁴
 കാമിനീ⁵ടെ കടാക്ഷങ്ങളെപ്പോലെ
 കണ്ണും കേളാത്തവന്റെ പുരോഭാഗേ
 കരൂവിണപ്രയോഗത്തെപ്പോലെയും,

12

1. നീ-ക. 2. ലോകം-ഗ. 3. കൊണ്ടു ഫലമില്ല-ഖ,ഗ. 4. മുഖില-ഗ.
 5. നിരൽ-ഖ.

ചണ്ഡമാകിന കാന്നമലൂത്തിൽ
 ചന്ദ്രപാദപ്രകാശത്തെപ്പോലെയും¹
 ശബ്ദാത്മങ്ങളറിയാത്തവനുമ്പിൽ
 ശാസ്ത്രവാക്യപ്രയോഗത്തെപ്പോലെയും,²

സൂത്രാത്മങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാത്തവനോടു³
 സൂക്ഷ്മിങ്ങുവിചാരത്തെപ്പോലെയും
 കാമഭംഗന കാന്തന്മാരോടുള്ള
 കാമിനിജനസംഭ്രമം⁴ നിഷ്ഫലം.

ഇന്നുതന്നെ തപസ്സു തുടങ്ങുന്നേ-
 നെന്നുറച്ചു പുറപ്പെട്ടു പാവതി
 ഇന്ദുശേഖരസ്വാമിക്കു കാരുണ്യ-
 മെന്നൊരു നാളിലെങ്കൽ ഭവിക്കുന്നു,

24

അത്രനാളും തപസ്സുചെയ്യുന്നുടെ
 ഗാത്രശോഷണം ചെയ്യുന്നതുണ്ടു ഞാൻ.
 പെട്ടെന്നിങ്ങിനെ കല്പിച്ചുറച്ചുടൻ⁵
 പട്ടു വസ്ത്രം വിഴുത്തുകുളഞ്ഞാശു
 വല്ലഭം കൊണ്ടുത്തു തൻകോപ്പുകൾ
 ഒക്കവേയങ്ങളിട്ടു വെച്ചാദരാൽ
 കേശപാശം പിരിച്ചു ജടയാക്കി
 ക്ലേശം കൂടാതെ മെല്ലെപ്പുറപ്പെട്ടു.
 കാന്നം പുകുതാനും സഖിമാരും
 സ്നാനവും ചെയ്തു ഗംഗാജലംതന്നിൽ⁶
 ധ്യാനത്തിന്നൊരു ഭംഗം വരാതുള്ള
 സ്ഥാനം നോക്കിയടിച്ചു തളിച്ചുടൻ

36

1. താര-ഗ. 2. പാഠപ്ര-ഖ,ഗ.

3. സൂക്ഷിക്കാത്ത വി-ഖ. 4. വിഭ്രമം-ക. 5. ഞ്ഞവരം-ഖ

6. സ്നാനം ചെയ്തുകൾ-ഗ.

പണ്ണശാലയും കെട്ടിയങ്ങുണ്ടാക്കി
 സ്വപണ്ണവൃക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടു വഴിപോലെ
 നീലകണ്ഠസ്വരൂപത്തെ ധ്യാനിച്ചു
 നീലവേണി തപം തുടങ്ങിടിനാൾ.

ബാലചന്ദ്രനും ഗംഗാ ഭൂജംഗവും¹
 ചാലവേ ചാരുചെഞ്ചിടാഭാരവും
 ഫാലനേത്രൻകപോലസ്ഥലങ്ങളിൽ
 ലോലമാകുന്ന കണ്ഡലീകണ്ഡലം,

ചില്ലിവല്ലി സുനാസാപടം നല്ല
 പല്ലവാധരമന്ദസ്തിതങ്ങളും²
 സോമസൂത്രവിലോചനയുഗ്മവും³
 സോമബീംബസമമാന്തിരുമുഖം,

48

കാളകണ്ഠൻതിരുമാറിടംതന്നിൽ
 വ്യാളഹാരവും ഭൂതിവിലേപനം
 തൃക്കൈ നാലിൽ മൃഗവും പരശുവും
 ചൊൽക്കൊണ്ടീടും വരദാഭയങ്ങളും,

നാഭീരസ്രുമുദരം കടിതടം
 ശോഭയുള്ള പുലിത്തോലുടയാട
 ചാരുചെഞ്ചലകാഞ്ചീഭൂജംഗവും
 ഉഴൽകാണ്ടങ്ങൾ ജംഘായുഗങ്ങളും,

സർവ്വമഞ്ജീരമഞ്ജുപദാംബുജം
 തല്പരാഗവുമെത്ര മനോഹരം
 ഇപ്രകാരംതൽകേശാഭിപാദാനം
 സുപ്രസന്നം സുഖപ്രദമുത്തമം

60

1. ഗംഗയും നന്ദഗവും ഖ.

2. രം-ഖ,ഗ. 3. സമമാനം തിരുമുഖം-ഖ,ഗ.

മുപ്പുരാന്തകൻതന്നുടെ വിഗ്രഹം
 ഉൾപ്പുവിങ്കലുറപ്പിച്ചു പാവതി
 ഘോരമാകുന്നിയമം തുടങ്ങിനാ-
 ളാരുമോത്താൽ വരുത്താവതല്ലിദം.

ശീതകാലം² കഴുത്തോളം വെള്ളത്തിൽ
 വീതസന്ദേശം നിന്നു തപംചെയ്യും
 വേനൽക്കാലത്തു പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യത്തിൽ
 ഉരുന്നമെന്യേ വസിച്ചരുളീടുന്നു.

വഷ്കാലേ പുറത്തൊരു പാറമേൽ
 വഷ്ധാരയുമേറു വസിച്ചീടും
 പണ്ണം കൂടെ ഭുജിപ്പായുക്കാരണാൽ
 * വണ്ണനീയമപണ്ണയെന്നുള്ള പേർ.

72

സ്വപണ്ണം പോലെ തപിക്കുമ്പോളേററവും
 വണ്ണശോഭ ശരീരത്തിനുള്ളായി
 ഇപ്രകാരം തപംചെയ്തു കാനനേ
 സുപ്രഭാവേന വാണരുളീടുന്നു.

ശൈലപുത്രീ³യുടെ ഭാവം പരീക്ഷിപ്പാൻ
 കാലവൈരി പുറപ്പെട്ടു മെല്ലവേ
 ബ്രഹ്മചാരിശരീരത്തെക്കൈക്കൊണ്ടു
 വെണ്മയോടെ തപാവനം പ്രാപിച്ചു.

പണ്ണശാലയിൽ വന്നു കടക്കുന്ന
 വണ്ണിയെക്കണ്ടു നേരത്തപണ്ണയും⁴
 അർദ്ധപാദ്യാദികൊണ്ടാശു പൂജിച്ചു⁵
 സൽകരിച്ചുങ്ങിരുത്തി വണങ്ങിനാൾ.

84

1. തപം തുടങ്ങിടിനാൾ-ഖ, ഗ. 2. കലേ.ഖ, ഗ.

* ഈ രണ്ടു വരികൾ 'ഖ' പാഠത്തിൽ ഇല്ല.

3. പുത്രിതൻ ഖ, ഗ. 4. നേരമപണ്ണയും ഖ, ഗ. 5. കൊണ്ടുതൻ ഖ, ഗ.

വണ്ണിതാനമരചെയ്തു സാദരം
 വണ്ണനീയഗുണേ! ശുഭം പാവതി!
¹ബാല്യകാലേ തപസ്സു തുടങ്ങുവാൻ
 മൂലമെന്നെന്നരചെയ്തു സുന്ദരി!

ലീലയോടെ സുഖിച്ചു വസിക്കേണ്ടും-
 കാലമിങ്ങിനെ ഭുജിക്കുന്നെന്തിന്?
²ഭവ്യമില്ലാത്ത ഭുജം നിനക്കില്ല
 ഭവ്യനല്ലോ നിൻതാതൻ ഹിമവാനും.

നല്ല ഭർത്താവുണ്ടാവാൻ മനോരഥം
 തെല്ലുണ്ടെങ്കിലതിനെന്തു വൈഷമ്യം?
 ഉവ്ശിരംഭമേനകയാദിയം

സർവ്വഭവനിതംബിനിമാരുടെ,

96

ഗർവ്വമൊക്കെശ്ശമിച്ചിതു സാമ്പ്രതം
 പാവതി! നിന്റെ രൂപഗുണംകൊണ്ടു³

ഏവമുള്ള നിനക്കു വശമല്ലാ-

⁴തേവനുള്ള ജഗത്തായംതന്നിലും.

കിന്നരന്മാരും കിംപുരുഷന്മാരും

പന്നഗന്മാരും വിദ്യാധരന്മാരും

ചാരണന്മാരും ദേവസമൂഹവും

ആരണന്മാരുമന്യജനങ്ങളും

ചാരവാണി! നിൻകാരണ്യമുണ്ടാവാൻ

പാരം മോഹിച്ചിരിക്കുന്നു പാവതി!

എന്തിനയ്യോ! തപസ്സുകൊണ്ടിങ്ങനെ⁵

ചന്തമുള്ള ശരീരം ക്ഷയിപ്പിപ്പാൻ.

108

1. ബാലഭാവേ-ക.ഖ

2. ഭേദം നിനക്കെങ്കിൽ-ഖ, ഭുജം നിനക്കെങ്കിൽ-ഗ, 3. നല്ലാ-ഖ.ഗ.

4. തികയും-ഖ.ഗ. 5. ചെയ്തിടന്നെ-ഖ.

ഉത്തരക്കമിളച്ചു വന്നാത്തരേ
 വാണ ഭൂവിച്ചിടുന്നു വൃഥാതന്നെ
 ഇന്നു ഞാൻ തന്നെ പാവതീകാത്തനായ്
 വന്നു സംഭവിക്കേണമെന്നാഗ്രഹം,
 മന്നിലുള്ള മഹാജനങ്ങൾക്കെല്ലാം
 ഒന്നുപോലെ ഭവിക്കുന്നു സുന്ദരി!
 ഏതു ധന്യനെക്കാമിച്ചു നീ വ്രതം
 ചെയ്തു മേവുന്നു ചാരുവിലോചനേ!
 ഇജ്ജനത്തിന്നു കേൾക്കരുതാത്തതോ?
 ലജ്ജകൊണ്ടു പറഞ്ഞു കൂടായ്ക്കയോ?
 സജ്ജനം കേട്ടാലന്തരമുള്ളതോ?
 ഭജ്ജനങ്ങൾ ഭൂവിക്കുമെന്നുള്ളതോ?

120

എന്തുകൊണ്ടു പറവാൻ മടിക്കുന്നു
 ഭന്തിഗാമിനി! പവ്തകന്യകേ!
 എന്തെന്നാകിലുമെന്നോടുകൂടെയൊ-
 ലേതും ഭോഷം വരാതില്ല നിണ്ണയം.
 കണ്ടപ്പോൾത്തന്നെ വിശ്വാസമെന്നുള്ളി-
 ലുണ്ടായ്ക്കുന്നു വിശേഷിച്ചുമിന്നിപ്പോൾ
 കണ്ടിവാർകഴലാളേ! നീയും ഞാനും
 രണ്ടല്ലെന്നും ധരിച്ചുകൊള്ളേണമേ.

ഇത്തരം ബ്രഹ്മചാരിതൻ ഭാഷിതം²
 ചിത്തരംഗപ്രസാദേന കേട്ടുടൻ³
 ഉത്തരം പറവാൻ തന്റെ തോഴിയേ⁴
 സതപരം ദൃഷ്ടിക്കൊണ്ടു നിയോഗിച്ചു

132

1. ഞാനും നീയും-ഗ. 2. വാക്കുകൾ-ഖ. 3. മോദപ്ര-ഗ. 4. യാ-ഖ.

വണ്ണിയോടുരചെയ്തു സഖിതാനം
 വണ്ണിപ്പാനിങ്ങു വൈഗ്ദ്ധ്യ¹മില്ലെടോ!
 അത്രമാത്രം² കഥിക്കാമതുകൊണ്ടു
 മിത്രമാം നീ പ്രസാദിച്ചുകൊള്ളണം.

നാരികൾക്കു ദുരാഗ്രഹമുണ്ടെന്നു
 പാരിലൊക്കെ പ്രസിദ്ധമീ സംസാരം
 ആരുമോത്താൽ വരുത്താവൊന്നല്ലാത്തോ-
 രാരംഭമിഷ്ടമാരികു സാമ്പ്രതം

മാരവൈരിയാകുന്ന ഭഗവാന്റെ
 ഭാഗ്യയാസ്തുരുവാനിവർക്കാഗ്രഹം
 നിൽനന്മാർ മനോരാജ്യമോക്കുമ്പോൾ
 അലരാജ്യം കൊതിക്കമാറില്ലല്ലോ.

144

വലിക്കുന്ന വലിപ്പത്തിന്നാഗ്രഹം
 അർദ്ധിക്കുന്നവൻ ഭോഷനെന്നു വത്ര
 സാധിച്ചീടുമോ തന്റെ മനോരഥം
 ബോധിച്ചീടുമോ ദേവൻ മഹേശ്വരൻ.

എന്നുള്ളൊരു വിചാരമിവർക്കില്ല
⁴
 തന്നുള്ളത്തിലേ മോഹം പെരുക്കയാൽ
 * താനാരെന്നും മഹാദേവനാരെന്നും
 * താനേ ചിന്തിപ്പാനുള്ളല്ലാതാകയാൽ.

ആനന്ദാമൃതബ്രഹ്മസ്വരൂപത്തെ
 ധ്യാനംകൊണ്ടു വിശോധനം ചെയ്തിവർ

1. മില്ല കേൾ - ഖ,ഗ. 2. പറയാമ - ഖ,ഗ. 3. മാർക്ക - ഖ,ഗ.

4. മുഴുക്കയാൽ - ഖ.ഗ.

* ഈ രണ്ടുവരികൾ 'ഗ'പാദത്തിൽ ഇല്ല.

അശ്ശാഭിസുഖംകൊണ്ടു മോദിക്കും
വിശ്വേഷത്തെ വിചാരിച്ചു¹ രോദിക്കും.

156

ഭ്രാന്തനെപ്പിടിച്ചുവെന്നുള്ളൊരു
ഭ്രാന്തിയുണ്ടാകും കാണുന്നവർക്കെല്ലാം
കാമദേവൻ പ്രയോഗിക്കും² സായകം
വാമദേവന്റെ ഹംകാരംകൊണ്ടുമാ

തെറിപ്പൊന്നിങ്ങിവളുടെ ദേഹത്തിൽ
തെറ്റുന്നതു തറച്ചു കനക്കുവേ.³
അന്നതൊട്ടതികഴുമായ⁴ വന്നിതു
കുന്നിൻമാതിന്റെ വൃത്താന്തമൊക്കുവേ.

കത്തിയിട്ടു മുളപ്പിച്ച വൃക്ഷങ്ങൾ
പൂത്തുകാച്ചു തഴച്ചിതാ നില്ക്കുന്നു
കുന്നിൻമാതിൻമനോരഥവൃക്ഷങ്ങൾ
ഇന്നും പൂത്തതും കാച്ചതുമില്ലേമാ!⁵

168

അന്തകാരികളു കാരുണ്യമില്ലാത്താ-
ലെന്നു ചെയ്യുന്നു ഞങ്ങൾ കുമാരകാ!
ഇപ്രകാരം സഖിയുടെ വാക്കുകൾ
വിപ്രബാലൻ വിരവോടു കേട്ടുടൻ,
സപ്രമാസം പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ
ഇപ്രസംഗം പരമാത്മമെന്നാകിൽ
ഇപ്രയാസം പഴുതേ നിനക്കെടോ!
സുപ്രസന്നസ്വരൂപിണി! ചാവതി!

1. മോ-ക. 2. ച-ഖ
3. ണ-ക,
4. ഒന്നു-ഗ. 5. മില്ലേമാ!-ഖ,ഗ

അപ്രിയം നിനക്കുണ്ടാകയില്ലെങ്കിൽ
 ഭൃഷ്ടബോധം പറഞ്ഞു ശമിപ്പിക്കാം.
 കാമദേവനെക്കുറിച്ചിതെല്ലാമൊരു
 വാമദേവനെക്കാംക്ഷിക്കും പെണ്ണുങ്ങൾ,¹

180

ഭൂമിപാതളസ്വർഗ്ഗലോകങ്ങളിൽ
 നാമൊരോടത്തും കേട്ടറിഞ്ഞീല.
 ഏതൊരുതന്നെ മഹാവൃദ്ധനദ്രോഹം
 ഗോത്രമേതെന്നുമാർക്കറിവില്ല.

നേരം മൂന്നുള്ള വക്ത്രമുടയോരു
 ഗാത്രം പാരം വികൃതമെന്നോക്കു നീ
 ഉവ ചാമ്പലും പാമ്പുമലങ്കാരം
 വമ്പുലിത്തോലുമെല്ലാം കപാലവും,

ചെമ്പിച്ചൊരു ജടയിലകപ്പെട്ടോ-
 രമ്പിളിക്കല കൂടെ നിറം കെട്ടു
 മുണ്ടു കഴുപ്പിനമെന്നിവ കൊള്ളുവാൻ
 രണ്ടു താരത്തിനർത്ഥമവനില്ല.

192

കണ്ട കാട്ടിൽ ചുടലക്കുളങ്ങളിൽ
 കണ്ട വേതാളഭൂതങ്ങളുമായി
 ഗുത്തമാടിയിരുന്ന നടക്കുന്ന
 കൃത്തിവാസാവെക്കുന്നതാക്കിടുവാൻ,

മുറമിട്ടിരികന്യകയെന്നിയേ
 മറൊരുത്തിക്കുമാത്രഹമില്ലിപ്പോൾ²
 കങ്കുമച്ചാരണിഞ്ഞു വിളങ്ങുന്നിൻ
 കൊങ്ക രണ്ടിനും വെണ്ണനീരെപ്പൊഴും

1. കാമിക്കു-ഖ,ഗ.

2. തത്തക്കു-ഖ'ഗ.

സംക്രമിപ്പിപ്പാനുള്ളൊരു സന്നാഹം
പങ്കജാക്ഷി ! നിനക്കു ചിതമല്ല
ശങ്കരന്റെ മഹിഷിയായിട്ടും നാൾ
സങ്കടങ്ങൾ പലതും ഭവിച്ചീടും.

204

ശങ്കയില്ല കലസ്രജനത്തിന്റെ
സംഘത്തിൽ കൂടെ കൂടുവാൻ വൈഷമ്യം.
ബ്രഹ്മദേവന്റെ മുഖാവരക്കയൽ
ബ്രഹ്മഹത്യ ഭവിക്കനിമിത്തമായ്,
ബ്രാഹ്മണന്മാരിലാരും ശിവനുടെ
നിർമാല്യത്തെപ്പരിഗ്രഹിക്കുന്നീല
ഉഴന്നിന്നും നല്ല വസ്രമുടുപ്പാനും
നാണിയത്തിനു കോപ്പിട്ടിരുന്നാലും,
പാണിയിൽ പത്തുവീശമുണ്ടാവാൻ
പ്രാണനാഥന്റെ പുഷ്പികൊണ്ടു വരൂ.
താനുണ്ണാത്തൊരു ഭതവരേശ്വേവിച്ചാൽ
തനപംഗി ! നിനക്കുഷ്ടി ലഭിക്കുമോ ?

216

പത്തുദിക്കുംവസനമായുള്ളവൻ
വസ്രഭാനത്തിനാളാകുമോ ശിവൻ
ആരലക്ഷം വയസ്സായ കാളമേ-
ലേറുവാനോ നീയാഗ്രഹിച്ചീടുന്നു ?

ആരുമൂട്ടുന്ന ദേവകലത്രയും
കൂറുണ്ടാവാൻ നിനെക്കെന്തു കാരണം ?
കാളകണ്ഠനെക്കാമിപ്പതൊട്ടുമേ
കോളല്ലെന്നു നമുക്കിഹ തോന്നുന്നു.

-
1. മിപ്പാനമുജ്ജ്വല-ഖ. 2. യായിടൊല്ല-ഖ.
3. യത്തിന്നും കോപ്പിട്ടിരിപ്പാനും -ഖ, ഗ.
4. കമാക്കൽ-ഖ. 5. ആ-ഖ, ഗ.

പാളയംകൊണ്ടു ഭിക്ഷു മററീട്ടുവാ-
നാളല്ലേതും നീയഭീകമാരികേ !
ശാഭുനിന്ദകളീവണ്ണം കേട്ടപ്പോൾ
സംഭുതക്രോധകമ്പിതഗാത്രിയായ്,

228

മാനേലുംമിഴിമൗലി മഹേശ്വരി
താനേ കിഞ്ചിൽ പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ :—
പോരും പോരമബലം പറയാതെ
പോക നീയാശുവിപ്രകുമാരക !

ആരു നിന്നോടു പോദിച്ചു വൃത്താന്തം
സാരബോധമില്ലാത്ത കിശോരക !
വിശ്വപാക്കു സൃഷ്ടിക്കുന്നതു ശിവൻ
വിശ്വപക്ഷണം ചെയ്യുന്നതും ശിവൻ.

² വിശ്വസംഹാരിയാകുന്നതും ശിവൻ
* വിശ്വസബൃണ്ണനാകുന്നതും ശിവൻ
³ ആശ്ചര്യത്തിന്നിരിപ്പുമാകുന്നോ-
രീശ്വരന്റെ പരമാത്മതത്ത്വത്തെ,

240

ശാശ്വതബ്രഹ്മവാദിജനങ്ങൾക്കും
ശാസ്ത്രികൾക്കുമറിവാണെളുതല്ല.
നിൽനന്നെന്നും നിഷ്കരുണനെന്നും
വൃദ്ധനെന്നും ഭൂഷിക്കുന്ന നിന്നുടെ,

ബുദ്ധിബുദ്ധിക്കു ശുദ്ധിയില്ലേതുമേ
വലിക്കുന്നു ജളതപം നിനക്കുള്ളിൽ.
അഷ്ടമുത്തിയെ നിന്ദിച്ചു ജിഹ്വയെ
മുട്ടെരിക്കേണമേവെന്നൊക്കിലും

1. പ്രസവിപ്പതും-ഖ, സ്രവിക്കുന്നതും-ഗ. 2. വിശ്വസംഹാരം
ചെയ്യുന്നതും-ഗ. * ഈ വരി 'ഖ'പാഠത്തിൽ ഇല്ല 3. അശ്വപര്യന്തി-ഖ,ഗ.

കഷ്ടം! നിന്നുടെ ധിക്കാരമിക്കാലം,
നഷ്ടമാവാൻ നന്നായുസ്സും.

ദസ്സാമത്വം പറയാതെ പോയാലും
ദസ്സപഭാവമിവിടെത്തരമല്ല.

252

¹ സൽസ്വഭാവപ്രഭാവം തപോവനം
സജ്ജനങ്ങൾക്കേ സഞ്ചരിച്ചിടാവൂ.

ഞാനുമെന്റെ സഖിമാരും പോകുന്നു
കാനനത്തിന്നു വിസ്താരമുണ്ടല്ലോ.
ജ്ഞാനമില്ലാത്ത നിന്നോടു ശാസിപ്പാൻ
സ്ഥാനമിങ്ങില്ല വല്ലതും ചൊൽക നീ."

² ഇപ്രകാരമരുൾചെയ്തു പാർവതീ
തൽപ്രദേശമുപേക്ഷിച്ചു പോവാനായ്
ക്ഷിപ്രമങ്ങെഴുന്നേറ്റൊരനന്തരം
³ സപ്രസാദം പ്രകാശിച്ചു ശങ്കരൻ.

ചന്ദ്രഭൂഷണമിന്ദ്രിയതോഷണം
മന്ദ്രഭൂഷണമംഗജശോഷണം.

264

⁴ ഭൂതിഭൂഷണം ഭൂതഗണേഷണം
വീതഭൂഷണം വൈരിവിഭീഷണം,
ദിവ്യരൂപം ധരിച്ചു മഹേശ്വരൻ
⁵ ദിവ്യകന്യകാരത്നമേ! നില്ലെടോ!
മല്ലലോചനേ! പൂന്നാലും നിന്നുടെ
വല്ലഭൻ ചന്ദ്രശേഖരനേഷ ഞാൻ.

പല്ലവാധരി! നിന്റെ മനോയെയ്യും
തെല്ലനേരം പരീക്ഷിപ്പാൻ വന്നു ഞാൻ
പ്രീതനായി ഞാൻ നിന്റെ തപസ്സിനാൽ
ക്രീതനായി ഞാനഭികമാരികേ!

1. തൽസ്വഭാവപ്രധാനം-ക. 2. മുരചെയ്തു-ഗ.
3. സൽപ്ര-ക. 4. ത-ക. 5. കരണമെന്നല്ല-ഖ.

പാതിവ്രത്യബലംകൊണ്ടു നീയെൻറെ
 പാതിദേഹം പകുപ്പിച്ചു മേടിക്കും
 ഭക്തന്മാർക്കു ശരീരത്തെപ്പോലും ഞാൻ
 ഭക്തനാകുന്നു ദേഹമെന്നോത്താലും.

276

സകതനാമെന്നെസ്സമ്മാനിച്ചിടണം
 മുക്തസന്ദേഹമാലിംഗനംകൊണ്ടു
 എന്നരുചെയ്തു കുന്നിന്മുകളുടെ
 മുന്നിൽച്ചെന്നാശു മുഗ്ദ്ധലോഭശേഖരൻ,

ശോണപങ്കജംപോലെ മനോഹരം
 പാണിപങ്കജം മെല്ലെപ്പിടിച്ചപ്പോൾ
 നാണു പൂണ്ടു മുഖാംബുജം താഴ്ത്തി നി-
 ന്നേണലോചനയാകുന്ന പാർവതി,
 ദൃഷ്ടികൊണ്ടു സഖിയെ നിയോഗിച്ചു
 ധൃഷ്ടയാമവൾ വന്ദിച്ചുരചെയ്തു:-

288

“ശൈശവേ തന്നെ സംഭവിച്ചിടുന്ന
 ശൈവഭക്തിക്കു സാഹചര്യമിന്നിപ്പോൾ,
 സിലമാണ്ണു മുഗ്ദ്ധലോഭശേഖര!
 ബലപ്പാടിനി വേണ്ട ഭഗവാനേ!
 താതമാതാക്കന്മാരെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചാൽ
 ഏതും വൈഷമ്യം കൂടാതെ കല്യാണം,
 സാധിപ്പിച്ചിടുമെന്നാലവർക്കു
 ബോധിപ്പിച്ചിടവേണം വിരവോടെ.
 ഇപ്പോൾ ഞങ്ങളെ വേഗമയക്കേണം
 മുപ്പരാന്തക!നാഥ! നമസ്കാരം.”

1. മാ-ഖ,ഗ. 2. നേക്കു നീ-ഗ.

3. പല്ലവം-ക. 4. ശക്തി-ഗ. 5. ശാല-ഖ,ഗ.

(മട്ടുമാറി)

ഗിരിവരമകളുടെ ഹൃദയമറിഞ്ഞാരു

ഗിരിവരഭഗവാനാകിയ ഭഗവാൻ

300

സരസിജലചലമിഴിമണിയാളൊടു

സരസമുവാച സഭാശിവനേവം:-

*പർവതരാജകുമാരി! സുശീലേ!

*പരിണതഗുണഗണശാലിനി! ബാലേ!

സർവനിതംബിനിമാരടികൂപ്പും

സമുചിതവരതൻ! നന്ദ ശുഭ വാചം.

പർവതവരനുടെ മാനസമറിവാൻ

പരിചൊടു ഞാനിനി മാനിനിമയലേ!

സർവതപോധനകലപതിമാരാം

സപ്തഷികളെ നിയോഗിക്കുന്നേൻ.

സമ്പ്രതി നീയും തവ സഖിമാരും

സപദി പുരംപ്രതി ഗമനംചെയ്തിൽ

312

സമ്പ്രതി വന്ന മനോരഥനാം ഞാൻ

സമുദിതമാനസനായ്‌ടുന്നു.

നമ്മുടെ രജതമഹാഗിരിഭവനേ

നലമൊടു ഗമനം ചെയ്യിടുണേൻ.

മന്ദമരിപുഭഗവാനിതി വിരവൊടു

മതിമുഖിമണിയൊടു യാത്ര പറഞ്ഞഥ,

തത്ര തിരോഹിതനാകിയ സമയേ

തരുണീകലമണി ഗിരിവരമകളും

തന്നുടെ സഖിമാരോടുകൂടി

തരസാ ഗിരിവരപുരിയിലുണ്ടതു.

1. മണിമിഴി-ക.

* ഈ രണ്ടു വരികൾ 'ക' 'ഖ' മാതൃകകളിൽ ഇല്ല.

ചന്ദ്രശിഖാമണിഭഗവാൻതന്നുടെ
ചരണസരോജമയുഗളമുദാരം
തന്നുടെ മനസി നിനച്ചു നിനച്ചു
തരുണി മനോഭവതാപമിയന്നു.

324

തച്ചരിതാമൃതമോത്തു സുഖിച്ചു
തരുണസുധാകരമധുരമുഖീ നിജ
മന്ദിരസീമനി വാണരുളുന്നു
മലരകൾ സുഖമൊടു മംഗലമഖിലം.¹

പാർവ്വതിയുടെ തപസ്സ് എന്ന മൂന്നാം പാദം സമാപ്തം.

നാലാം പാദം

²ശ്രീമഹാദേവസ്വാമി വിരവോടെ
ശ്രീകൈലാസം പ്രവേശിച്ചു ³സാരം
മാമുനീന്ദ്രമാരേഴു ജനത്തെയും
താമസിക്കാതെ ⁴സഞ്ചിന്തനം ചെയ്തു.⁵

സപ്തയോഗീന്ദ്രന്മാരും പറപ്പെട്ട
സപ്രഭാഭമരന്ധ്രതീദേവിയും
സതപരം വന്നു കൈലാസപർവ്വതേ
സത്തപവാന്മാർ വണങ്ങി മഹേശനെ.

സൽകലീനന്മാരായും മൂനികളെ
സൽകരിച്ചു വഴിപോലെ ശങ്കരൻ
ഉൾക്കലത്തിലുള്ളൊരു കാമിത-⁶
മൊക്കവേ മൂനിമാരോടരുൾ ചെയ്തു:--

12

1. മ-ക. 2. ശ്രീമഹാസ്വാമിപാദം-ഖ. 3. തന്നുടെ -ഗ. 4. യാ-ക.
5. ചിന്തനഞ്ചെയ്തൻ-ഗ. 6. കാംക്ഷിത -ഖ.

പുത്രനേകൻ നമുക്കേ ജനിക്കാഞ്ഞു
 വൃത്രവൈരിക്കും ദേവകുലങ്ങൾക്കും
 ശത്രുഭാനവധിക്കാരമിക്കാലും
 എത്രയും പാരം വലിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഭാരകൻ മമ ജാതനായെങ്കിലേ
 താരകാസുരനിഗ്രഹം സാധിപ്പൂ.
 ഭാരകമ്ത്തെ നമ്മെക്കൊണ്ടായവർ
 പാരാതെ കണ്ടു ചെയ്യിപ്പാനായിട്ടു,

സർവ്വകാലം പ്രയത്നത്തെച്ചെയ്യുന്നു¹
 ഗീർവാണന്മാരുമിന്ദ്രൻ വിധാതാവും.²
 പാവ്തിയുടെ ജാതകം നന്നുപോൽ
 പൂർവ്വപുണ്യമക്കമ്പുകയ്ക്കുണ്ടുപോൽ.

24

ചേച്ചിയുണ്ടു പലവസ്തു ചിന്തിച്ചാൽ
 ചാച്ചയും നന്നു ശൈലേന്ദ്രനോടിപ്പോൾ
 ആഴ്ചട്ടത്തിനുള്ളിൽ വിവാഹവും
 താഴ്ചകൂടാതെ സാധിപ്പിച്ചിട്ടിടണം.

കേളിയുള്ള മുനീന്ദ്രന്മാർ നിങ്ങളും
 വേളിസംസാരത്തിന്നു സമത്വന്മാർ
 ധന്യനാമചലാധീശനെക്കൊണ്ടു
 കന്യകാഭാനം ചെയ്യിക്കണം നിങ്ങൾ.

കല്യാണത്തെക്കഴിപ്പിപ്പാനുത്സാഹം
 നല്ലനാരികൾക്കേററുമുണ്ടായ്തരും
 എന്നതുകൊണ്ടുരന്ധരീദേവിയും
 വന്നതെത്രയും നന്നായി സാമ്പ്രതം.

36

1. അർദ്ധ-ഗ. 2. നൂനം ധാതാവും-ഗ.

എന്നാലൊട്ടുതാമസം കൂടാതെ
 ചെന്നു വേളി പറഞ്ഞു സമയവും
 നിങ്ങളുതന്നെ കഴിച്ചിട്ടു പോരണം
 മംഗലം¹ ഫലമിപ്പോൾ പറപ്പെട്ടാൽ.
 എന്നതു കേട്ടു സപ്തമുനീന്ദ്രന്മാർ
 ചന്ദ്രമൂഡനെ വന്ദിച്ചു സാരം
 വ്യോമമാഗ്ഗേണ യാത്ര തുടങ്ങിനാൾ
 താമസിയാതെ അന്ധതീർത്തുവെയ്ക്കും.

² ഓഷധീശപ്രകാശന്മാരഭിത-
 ന്നോഷധിപ്രസ്ഥമെന്നുള്ള മന്ദിരേ
 തൽക്ഷണം ചെന്നുകൊപുക്കു നേരത്തു
 സൽക്കരിച്ചു ഹിമവാനും ഭാര്യയും.
 ഫേമപീഠങ്ങൾ തോരും വസിപ്പിച്ചു
 മാമുനീശപരന്മാരെ വഴിപോലെ
 സാമപൂർവ്വം നമസ്കാരവും ചെയ്തു
 കാമഗന്മാരോടേവമുരചെയ്തു:-

48

സ്വാഗതം സപ്തമാമുനിശ്രേഷ്ഠരേ!
 യോഗതൽപരന്മാരായ നിങ്ങളെ
 ഭാഗധേയംകൊണ്ടിങ്ങിനെ ദർശിപ്പാൻ
 യോഗം വന്നു നമുക്കിന്നു നിണ്ണയം.
 ഞാനുമെന്റെ മകളായ ഗൗരീയും
 മേനയാമെന്റെ ധർമ്മദാരങ്ങളും
 ഭാസമാനന്മാരാകും ഭവാനാക്കും
 ഭാസന്മാരെന്നറിഞ്ഞുകൊള്ളേണമേ.

60

1. ലംഗ-ഗ.

2. ഓഷധീശന്മാരഭിതന്മനോഷധി
 പ്രസ്ഥമെന്നുള്ള മന്ദിരേ തൽക്ഷണം
 ചെന്നുകൊപുക്കുന്നേരത്തു സാരം:-ഖ,

ബുദ്ധിമാന്മാർ മദീയനികേതനം
 ശുദ്ധമാക്കുവാൻ വന്നതും വിസ്തരം!
 എന്തിതിന്നൊരു കാരണമെന്നതും
 ഹന്ത! നിങ്ങളുളളിച്ചെയ്തിടണം.

എന്നതുകേട്ടരുചെയ്തു യോഗികൾ,
 വന്നതിനുള്ള കാരണം കേട്ടാലും
 ചന്ദ്രമൂഡന്റെ ശാസനംകൊണ്ടിപ്പോൾ
 മന്ദിരേ തവ വന്നിതു ഞങ്ങളും.

പർവതേശ്വര! നിന്നുടെ പുത്രീയാം
 പാർവതിയെ വിവാഹം ചെയ്തിടുവാൻ,
 സർവ്വലോകാധിനായകനാകുന്ന
 ശർവദേവനഭിലാഷമെത്രയും.

72

നിർവിളംബമക്കമ്മം വഴിപോലെ
 നിർവഹിക്കേണം നിന്റെ മനസ്സോടെ
 സർവദേവന്മാർക്കുഗ്രസരൻ ശിവൻ
 പാർവതങ്ങളിലഗ്രഗണ്യൻ¹ഭവാൻ.

സർവസമ്മതമായുള്ള സംബന്ധം
 സർവഥാ നിങ്ങൾ തമ്മിൽ മനോഹരം
 കണ്ടുകൊൾക ഗിരീശനെന്നുള്ള പേർ
 രണ്ടുപേർക്കും പ്രസിലമതല്ലയോ.

പണ്ടേതന്നെ വീചാരികിലായതു-
 കൊണ്ടു തന്നെ ഭവിക്കുന്നു സംബന്ധം.
³
 കണ്ടുകാളന്റെ കാരുണ്യമുണ്ടായാൽ
 കണ്ടുമെന്നിയേ നിന്റെ വിഭൂതികൾ,

84

-
1. ദൂരചെയ്തു-ഖ,ഗ.
 2. വിചാരിച്ചിരിക്കയാൽ കണ്ടുതന്നെ-ഗ.
 3. കാളകണ്ഠൻ-ഖ,ഗ.

വേണ്ടുവോളമുടനടൻ വലിക്കും
 വേണ്ട സന്ദേശം പുത്രിയെ നൽകുവാൻ
 സോമമൂഡൻ ഭഗവാൻ ഭവാനുടെ
 ജാമാതാവായി വന്നു ഭവിക്കുമ്പോൾ,

മുന്നേയുന്നതന്നെനാകിലും ഭവാൻ
 ഉന്നതന്മാരിലുന്നതനായ്ക്കും.
 ഇത്ഥമുള്ള മുനീശ്വരന്മാരുടെ
 ഉക്തി കേട്ടു പ്രസാദിച്ചു പവ്തം,

ഉത്തരംഗിതചിത്തകരുഹലാൽ
² ഉത്തരം ³ പുനരേവമരുൾചെയ്തു:-
 വിശ്വനായകനെന്നുടെ പുത്രിയെ
 വിരവിൽ വേർപ്താനഭിലഷിച്ചിടുന്നു.

96

വിശ്വസാക്ഷികൾ നിങ്ങൾ മുനീന്ദ്രന്മാർ
 വിഗതസംശയമുത്സാഹിച്ചിടുന്നു.
 ഇപ്രകാരമിങ്ങും വരുമെങ്കിൽ
 ഇതിനെക്കാൾ ഗുണമെന്തു വരാനുള്ളൂ?

തൽപ്രസാദമെൻപുത്രിയെലുണ്ടെങ്കിൽ
 തരുണിമാർകലമൗലിയതാമിവൾ.

ഇത്രനാളും ഞാനീശനാം ദേവന്റെ
⁴ ഹിതമറിയാഞ്ഞു മിണ്ടാതിരിക്കുന്നു.

ഇത്രഭാഗ്യമെന്നിങ്ങു ലഭിക്കുമോ?
 ഇത്രമാത്രം സുകൃതമെന്നിങ്ങുണ്ടോ?
 ഇത്രിലോകങ്ങൾക്കെല്ലാമധീശ്വരൻ
 ഇവളുടെ ഭർത്താവായിവരുണേരും,

108

1. മുന്നമുന്നത-ഖ. 2. സ്വപരം-ഗ. 3. മുര-ഖ
 4. ഞാനീശന-ഖ,ഗ. 5. ഭവിക്കുമോ?-ഖ,ഗ.

* ഇത്രപോന്നിട്ടു ശൈലേന്ദ്രനേപ്പാലെ

* ഇനിയൊരുത്തരുമില്ലെന്നു വന്നിട്ടും

സത്രഭാജികൾ വന്നു വണ്ടങ്ങളും¹

* സകലനാഥൻ മേ ജാമാതാവായല്ലോ.

* മദ്ഭാര്യയ്ക്കുമെനിക്കുമെൻപുത്രീക്കും

മഹിതമാരെന്റെ ബന്ധുജനത്തിനും

അപ്പം പോലും വികല്പമില്ലിക്കാതും-

മതിസുഖേന ലഭിക്കണം വൈകാതെ.

സപ്തഃയാഗീന്ദ്രന്മാരുമരുൾചെയ്തു:—

സപദി സംഭാരം കൂട്ടിക്കൊൾക ഭവാൻ

സപ്തഭാ ഭിന്നേ നന്നു മുഹൂർത്തവും

സകലഃയാഗങ്ങളെങ്കിലും സമ്പൂർണ്ണം.

120

അന്നിവിടേയ്ക്കുഴന്നെള്ളമീശപരൻ

അതിന്നു വേണ്ടുന്ന ബന്ധുജനങ്ങളും

ഇന്നു പോകുന്നു ഞങ്ങൾ ഹിമവാനേ!

ഇതി പറഞ്ഞു നടന്നു മുനീന്ദ്രന്മാർ.

കൈലാസാചലം പ്രാപിച്ചു ദിവ്യന്മാർ

കനിവൊടല്ലാമുണർത്തിച്ചു വൃത്താന്തം

കാലാരാതി ഭഗവാൻമുന്നരം

കരളിലാനന്ദമേററുരുളുണ്ടായി.³

ആരവാസരമഭീശപുത്രീത-

ന്നതിമനോഹരമാനനം കാണാഞ്ഞാൽ

ആരവാസരമെന്നിങ്ങു തോന്നിട്ടും⁴

നിയതമെന്നും നിനച്ചു മഹേശ്വരൻ.

132

* ഈ നാലുവരികൾ 'ക'പാഠത്തിൽ ഇല്ല.

1. ണ-ഗ. 2. മുരചെയ്തു-ഗ.

3. മേററുരുളുണ്ടായി-ഖ. 4. ആര-ഖ.ഗ

മറും ഭണ്ഡിച്ചു പോക്കിടിവസങ്ങൾ
 മനികലാർച്ചിതനാകും ഭഗവാനും
 മറുജ്ജ്വാരുടെ മാനസംതന്നിലെ
 മനോപാപലു²മെന്തു പറയുന്നു!

വേളിയാത്രയൊരുവെട്ടു ശങ്കരൻ
 വെളിവിളാശു പുറപ്പെട്ട നേരത്തു
 നാളികാസനനിരൂപിഭേദകൾ
 നരകവൈരിയും നാനാമുനികളും,

ഗന്ധർവന്മാരും വിദ്യാധരന്മാരും
 ഗഗനചാരികളൊക്കെപ്പുറപ്പെട്ടു
 ചന്തമേറിടുമുൾശിയാടിതാം
 ചടുലലോചനമാരും പുറപ്പെട്ടു.

144

ശംഖഭരണപടമാടി ശോഷിച്ചു
 ശതമഖാടിസുരവൃന്ദമൊക്കവേ
 ശങ്കരാചലം പ്രാപിച്ചു സാദരം
 ശശികലാമൗലിപാദേ⁵ വണങ്ങിനാർ.

നീലകണ്ഠന്റെ വേഷവുമെന്നരം
 നിമിഷംകൊണ്ടു പകൻ കാണായ് വന്നു
 കോടീരാകാരമെത്രയും നല്ലൊരു
 കടിലകന്തളമായി പ്രകാശിച്ചു.

മൃദീടുണൊരു കൊന്നയും തുമ്പയും
 മുഴലവും നല്ല മുല്ലപ്പൂമാലയായ്⁶
 ഫാലംതന്നിലേ വരുന്നിവിളോചനം
 പരിചിൽ നല്ല തിലകവുമായ്ക്കുന്നു.

156

1. മറും-ക. 2. യദൃ-ഗ.

3. മഹാവൃ-ക. 4. ശൈലം-ഗ. 5. ഭം-ക. 6. യു-ഖ,ഗ.

ബാലചന്ദ്രനും കൈതപ്പുവാ¹ണ്ണിൻ
 ബഹുഭജംഗങ്ങൾ പൊൻമണിക്കോപ്പകൾ²
 കണ്ഡലീശന്മാർ കണ്ഡലമായിട്ടും
 കടകം തോർവള കാഞ്ചികളായിട്ടും.

കണ്ഠത്തിൽ മര കസ്തൂരിയായിതു³
 കരത്തിൽ മാൻ മഴ കാഞ്ചന പത്മങ്ങൾ
 വമ്പുലിത്തോലു പട്ടുപടവയായ്⁴
 വെളുത്ത വെണ്ണീരും ചന്ദനച്ചാരായി.

പാമ്പുകൊണ്ടുള്ള പാദകടകങ്ങൾ
 പരിചിൽ മിന്നുന്ന പൊന്നിൻചിലമ്പായി
 കൂററനും പിന്നെ പൊന്നണിഞ്ഞാനായ്⁵
 കുതിരശ്രോത്രമായേതാനും ഭൂതങ്ങൾ.

168

കാലാർശ്രോത്രങ്ങളായിട്ടൊരു വിധം
 കരത്തിൽ വാളും പരിചയും കൈക്കൊണ്ടു
 പത്തിവാളും പരിചയും കുന്തവും⁴
 പലവിധങ്ങളിലായുധക്കോപ്പകൾ.

ഭക്തിമാന്മാരോടൊത്തു നടക്കൊണ്ടു
 ഭടജനത്തിന്റെ ഭാവം നടിച്ചുടൻ
 ചെണ്ടക്കാർ ചിലർ മദ്രുക്കാർ ചിലർ
 ചിലരേക്കാ! കൊമ്പുകാരും കുഴൽക്കാരും.

പണ്ടാരപ്പെട്ടി പേരീട്ടൊരു കൂട്ടം
 പലവിധങ്ങളിൽ ഭൂതങ്ങളിങ്ങനെ
 പള്ളിപ്പല്ലക്കെടുപ്പാനൊരു കൂട്ടം
 പടയെക്കൊണ്ടു നടപ്പാനൊരു കൂട്ടം.

180

1. യിതു-ഖ,ഗ, 2. കുംഭങ്ങൾ-ഖ,ഗ 3, ടും-ഖ, 4, ണ്ടം-ഖ,ഗ,
 * ഈ വരി ഗ, ഖ, പാറങ്ങളിലില്ല.

*വെള്ളിക്കുംഭട്ടപ്പാനൊരു കൂട്ടം
 വെറുതേ കൈവീശിക്കൊണ്ടുണ്ടൊരു കൂട്ടം
 പട്ടാലക്കാരന്മാരൊരു കൂട്ടം¹
 പണവും പൊന്നുമെടുത്തൊരു കൂട്ടം.
 പട്ട കെട്ടിച്ചുവെച്ചൊരു കൂട്ടം²
 പരിവാരത്തെബ്ഭരിപ്പാനൊരു കൂട്ടം.
 ആന്ദോളം വേണമത്രീകമാരിയെ-
 യവിടെനിന്നങ്ങഴുന്നെള്ളിച്ചീടുവാൻ.

ആയതിന്നൊരു കൂട്ടം ഭഗവാന്റെ
 അടിയാരായിട്ടും ഭൂതങ്ങളായിട്ടും
 ഇത്രയും പിന്നെ വിഷ്ണുഭഗവാനും
 ഇരുപുറം നിന്നു ചാമരം വീശുന്നു.³

192

⁴
 ചന്ദ്രതുല്യന്മാർ ചന്ദ്രവും കൈക്കൊണ്ടു-
 ചുതുർമുഖൻതാനും പിന്മുറ നടക്കുന്നു
 അശ്വിനീദേവന്മാരങ്ങിരുവരു-
 മരികേ നിന്നാലവട്ടം പിടിക്കുന്നു.

* രശ്മി ചെറു കുറച്ചുകൊണ്ടാദിത്യൻ
 രജനീനാഥനും മുഖിലും പിന്നിലും
 വെൺനിലാവൊത്ത വെള്ളക്കൊടി⁵ക്കൂറ
 വെളിവില്പേറുമയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നു.

വിണ്ണിലുള്ളൊരു പെണ്ണുങ്ങളൊക്കവേ
 വിരവിൽത്താലമെടുത്തു നടക്കുന്നു
 മുപ്പതു കോടി മുക്കോടിയും പിന്നെ
 മുദിതന്മാരായ ദേവന്മാരൊക്കെവേ,

204

1. രാമോരോധിധം-ഖ, രിങ്ങൊരു, ഗ. 2. വിധം-ഖ, ഗ.

3. വീയുനം-ഗ. 4. ഇ-ഗ, * തുടങ്ങി 4 വരികൾ ഖ പാഠത്തിൽ ഇല്ല

5. നി-ഗ. 6. കട ക, ഖ.

മുനിലാമാറകമ്പടി കൂടുന്നു
 മുനികളെല്ലാമുമാ¹ത്തു പുറപ്പെട്ടു
 ചെണ്ട² മട്ടുളം ചേങ്ങല താളവും
 ചെറിയ³ ശംഖങ്ങൾ നാഗസ്വരങ്ങളും,
 രണ്ടു പന്തി നിരക്കെ പ്രയോഗിച്ചു
 രസികന്മാർ കണ്ട മുലാവിളക്കുന്നു
 പൊന്നണിഞ്ഞ ഗജത്തിന്റെ കണ്ണത്തിൽ
 പുരവിനാശനൻ ദേവനെയെന്നുള്ളി.

പിന്നിലിന്രനം വിഷ്ണുഭഗവാനും
 കനകചാമരംകൊണ്ടു കരയേറി
 ഘോഷയാത്ര തുടങ്ങി പതക്കവേ
 ഘനമനോഹരകോലാഹലത്തോടെ.

216

ഓഷധിപ്രസ്ഥമാകംപുരത്തിന്റെ
 ഒരു വിളിപ്പാടുകൂടും ദശാന്തരേ
 പവ്തേന്ദ്രന്റെ യോഗം തികഞ്ഞുടൻ⁵
 പടഹം കൊട്ടി മുഴക്കിപ്പറപ്പെട്ടു.

സ്വർവധുജനം താലങ്ങളിൽ നല്ല
 സരസഭീപം കൊളുത്തി നിരക്കവേ
 അക്ഷതം പൂവുമിട്ടുകൊണ്ടാദരാൽ
 അഴകോടങ്ങെതിരേല്ലാൻ നടകൊണ്ടു.

യക്ഷകിന്നരഗന്ധർവ്വസിലന്മാർ
 എതിരേററീടുവാൻ കൂടെപ്പറപ്പെട്ടു.⁸
 കൊട്ടി ഘോഷിച്ചു ചെന്നങ്ങെതിരേററു
 കൂട്ടിക്കൊണ്ടിങ്ങു പോന്ന ഭഗവാനെ.

228

1. മൊത്തു-ഗ. 2. ചേങ്ങല മട്ടുളം-ഖ.ഗ. 3. വംശങ്ങൾ-ഖ.ഗ.
 4. ന-ഖ.ഗ. 5. ചു-ഖ.ഗ. 6. വൃന്ദം-ക. 7. പുറപ്പെട്ടു. ഖ.ഗ.
 8. നടന്നിതു-ഖ.ഗ.

ചട്ടററീടുന്ന രത്നാഗ്രഹംതന്നിൽ
 പട്ടുകൊണ്ടു വിതാനിച്ചു ഭംഗിയിൽ
 മട്ടലർമാല തൂക്കിരണിഞ്ഞുകൊ-
 ണെട്ടു ഭാഗത്തും രത്നദീപങ്ങളും,

മുത്തുകൊണ്ടു നിറപറയും വെച്ചു
 പത്തു ലക്ഷം കനകകുന്ദങ്ങളിൽ
 മിന്നും വൈഡൂർയ്വരത്നം നിറച്ചതിൽ
 പൊന്നും പൂക്കല കത്തിച്ചുമയിച്ചു.

സ്വർണ്ണപീഠത്തിൽ പട്ടു വിരിച്ചതിൽ
¹സ്വർണ്ണപുഷ്പങ്ങളിട്ടടൻ പൂജിച്ചു
²സ്വർണ്ണതാലങ്ങൾ വെള്ളിത്തളികകൾ
 സ്വർണ്ണപ്പാത്രങ്ങളിത്ഥം നിരക്കവേ,
³മണ്ഡപങ്ങളിൽ വച്ചു പലദിക്കിൽ
 കണ്ഡമുണ്ടാക്കി ഫോമമൊരു ദിക്കിൽ
 തണ്ഡുലാദിപചനമൊരു ദിക്കിൽ
 വെപ്പുകാരുടെ ഘോഷമൊരു ദിക്കിൽ.

240

ഇപ്രകാരം മഹോത്സവസന്നാഹം
 ക്ഷിപ്രമുഖേ തുടങ്ങുന്നതന്തരം
 മുപ്പരാരി ഭഗവാനെ നല്ലൊരു
⁴പൊൽപ്പുരത്തിലിരുത്തി ഫിമവാനും.

തൽപദാർച്ചനം ചെയ്തു വഴിപാലെ
 സൽപദാർത്ഥങ്ങൾ കൂട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ
 സ്വർഗ്ഗസ്മൃതികളൊരു ദിക്കിലൊക്കവേ
 വർഗ്ഗംകൂടിയിരുന്നരചെയ്യുന്നു.

252

1. സ്വർണ്ണരത്നങ്ങളിട്ടടൻ പൂജിച്ചു-ഖ,ഗ

2. സ്വർണ്ണക്ഷിണികൾ ചരക്കുകൾ-ഖ,ഗ 3. നിരത്തിയും-ഖ നിരക്കവേ-ഗ.

4. ഭഗവാനെ-ക.

ഉവ്വശീ! നീയറിഞ്ഞായിരിക്കുന്നു
പാവ്തിക്കു പതിയായിട്ടാരുപോൽ?
പവ്തംകൊണ്ടു വില്ലു കലച്ചവൻ
പാവ്തിക്കു വരനാകാൻ വന്നുപോൽ.

കാമദേവനെക്കണ്ണിലെരിച്ചവൻ
കാമിനിക്കു വരനായാൽ ചേരുമോ?
കാമനെദ്രുഹിപ്പിച്ച മഹേശ്വരൻ
കാമനെജ്ജനിപ്പിപ്പാനുമാളാകും.

ഉമ്മാനില്ലാത്തവന്നു കുമാരിയെ
സമ്മാനിക്കുന്നതേതും ¹ ഗുണമല്ല
മറുജ്ജോരെബ്ബ് ഭജിപ്പിക്കുംദേവനു
കൊറ്റിനില്ലെന്നു ചൊല്ലുന്നതാരഹോ!

264

എങ്കിലെന്തിന്നിരുന്ന നടക്കുന്നു
തികൾ മൂട്ടുന്ന തമ്പുരാനെപ്പൊഴും
ഭാനംചെയ്യും ജനത്തെപ്പരീക്ഷിപ്പാൻ
² ഭീനഭാവം നടിക്കുന്നു ശങ്കരൻ.

വെണ്ണനീറണിയുന്ന പുരുഷനെ
പെണ്ണിനുണ്ടോ മനസ്സിൽ തെളിയുന്നു
വെണ്ണീറെങ്കിലും ചന്ദനമെങ്കിലും
കണ്ണിനാനന്ദമുണ്ടായാൽ പോരാതോ?

ക്രൂരനാകുന്ന വാഹനം ചേരുമോ
ഉഗ്രരക്കാക്കെന്തു ചേർച്ചയില്ലാത്തുള്ള
അസ്ഥിമാലയണിയുന്നോനീശ്വരൻ
അസ്ഥികൂടാതെ ദേഹങ്ങളുണ്ടാമോ?

276

1. തരമല്ല-ഗ. 2. ഭീനഭാവം നടക്കുന്നു-ഖ.ഗ.

നെറ്റിമേലൊരു നേത്രമുണ്ടാകയാൽ
 ചെറും ഭംഗിയില്ലെന്നിങ്ങു തോന്നുന്നു.
 നെറ്റിമേലൊരു കണ്ണുള്ളതിശ്ശൻ
 കുറമെന്നോ നീ ¹ഭോഷീ! പറയുന്നു?

ഗാത്രമെങ്ങുമൊരിടമൊഴിയാതെ
 നേത്രമുള്ളൊരു ദേഹം പുറന്തരൻ
 നമ്മുടെ നാഥൻ സുന്ദരനല്ലെന്നു
 നിന്മതമെന്നു വന്നു ²ഭവിച്ചീടും.

എങ്കിൽ പോക നാമൊട്ടും വൈകാതെ
 ശങ്കരന്റെ വരവതു കാണണം
 പങ്കജാക്ഷിമാരേവം പറഞ്ഞുടൻ
 വെൺകളിമാടമേറിനിന്നാദരാൽ,
 ചന്ദ്രമൂഡൻ വിവാഹഗൃഹംനോക്കി
 ചന്തമോടേ ഗമിച്ചുരുളുന്നതും
 സുന്ദരാംഗിമാർ കണ്ടു കരുഹലാൽ
 മന്ദം തമ്മിൽ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ

288

കേട്ടുപോലെയല്ലീശന്റെ വിഗ്രഹം

കേവലനല്ല ശൃംഗാരമോഹനം
³നീണ്ടിരുണ്ടു ചുരുണ്ടു തിരുമുടി
 നീലമേഘത്തെ തോലി പിണയ്ക്കുന്നു.

ചന്ദ്രനെ വെല്ലും ചാരുമുഖാംബുജം
 ചന്ദനാലേപസുന്ദരമാംഗവും
 ഇന്ദ്രമൂഡൻ തുല്യനായിട്ടൊരു
 സുന്ദരൻ മൂന്നലകിലുമില്ലേടോ!
⁴

300

-
1. പറയുന്നുഭോഷീ!നീ-ഖ.ഗ. 2.മൊരേട-ഖ.ഗ.
 3. നിന്മതമെന്നു ഭവിക്കുമോ?-ഖ.ഗ. 4. നീണ്ടിരുണ്ടുചുരുണ്ടുതലമുടി-ക
 5. ലോകത്തിലില്ലേടോ-ഖ.

കാമനെദ്രമിച്ചീല(?) മഹേശ്വരൻ
കാമൻതാൻതന്ന ഭേദമുപേക്ഷിച്ചാൻ
തന്റെ ഭേദവുമീശന്റെ ഭേദവും
തമ്മിൽ കണ്ടാലിളപ്പാ¹ നമുക്കത്രേ.

ആട്ടാനയും തമ്മിലടുക്കുമോ?
കീടവും ബ്രഹ്മഭേദവും തുല്യമോ?
ഇത്ഥമാധിയാത്മനി പിടിച്ചെടു
ചിത്തജന്താനേ ഭൂതമതായല്ലോ.

കുന്നിൻമാതിന്റെ ഭാഗ്യം മനോഹരം
മന്നിൽ മറെറായ പെണ്ണിലീവൾ പോലെ
എന്നെ സൃഷ്ടിച്ച വേദാവും പാവതി
തന്നെ സൃഷ്ടിച്ച വേദാവമൊന്നെങ്കിൽ,

312

എന്നെക്കാൾ ഗുണമില്ലെണ്ണിനുണ്ടാവാൻ
എന്തു സംഗതി ചൊൽക തിലോത്തമേ!
മേനകേ ! ചൊൽക നീയെന്തു കാരണം
മേനാഗർഭത്തിൽ വന്നു ജനിക്കാഞ്ഞു.

മൈനകാത്തിന്റെ സോദരിക്കല്ലാതെ
മീനാംകാരി വശനായ് ഭവിക്കുമോ?
അഭിപ്രതിതാനത്രേ തപം ചെയ്തു
രഭഭവനെ ഭർത്താവാക്കീടുവാൻ.

രഭഭവനമത്രേ തപം ചെയ്തു
അഭിപ്രതിയെ ഭാര്യയാക്കീടുവാൻ
രഭഭവനമഭിപ്രതികാരിക്കും
ഭഭമെന്നേ പറവാൻ നമുക്കുള്ളൂ.

324

1. തനിക്കുത്ര-ഖ,ഗ. 2. ല്ല-ക. 3. മിഷ്ലയതുണ്ടാവാൻ-ഖ,ഗ.
4. എന്നിക്കുള്ളൂ-ഖ.

മറ്റു രത്നവും പത്തരമാറുള്ള
 ശുദ്ധസപ്തവും തങ്ങളിൽ ചേരുമ്പോൾ
 സാഭവിഷ്ണു¹ ശോഭയ്ക്കു തുല്യമാം
 ശാഭഗൗരീസമാഗമശോഭയും.

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു സുരസ്രീകൾ²
 സപ്രഭമാദം കടാക്ഷങ്ങൾ തുകിനാർ
 തൽകടാക്ഷപ്രഭകൊണ്ടു ദിക്കുക-
 ളൊക്കെത്തന്നെ കരുത നിറമായി

രത്നസ്താഭങ്ങളായിരമുള്ളൊരു
 രത്നമണ്ഡപം പ്രാപിച്ച ശങ്കരൻ
 രത്നപീഠം വസിച്ഛാരനന്തരം
 രത്നവർഷം തുടങ്ങി ഗിരീന്ദ്രനും.

336

രണ്ടുകയ്യിലും കൊള്ളാഞ്ഞു വിപ്രന്മാർ
 മുണ്ടു കാട്ടിക്കനകങ്ങൾ വാങ്ങുന്നു
 കെട്ടിപ്പേറി ശരീരം തളന്നാലും
 കിട്ടിയാൽ മതിയാകുന്നതില്ലാക്കാം.

പട്ടം പൊന്നും ചണ്ഡവും രജതവും
 ചട്ടറീടുന്ന രത്നസമൂഹവും
⁵കെട്ടിവെച്ചു കിടന്നങ്ങുറങ്ങുന്നു
 അഷ്ടികാലാകുന്നരമെഴുന്നേൽക്കും.

ഇപ്രകാരം സുഖിച്ചു വസിക്കുന്ന
 വിപ്രന്മാരുടെ വൃന്ദമനവധി
 അന്നരത്തു വിവാഹമുഹൂർത്തവും
 വന്നടുത്തു തുടങ്ങി ക്രിയകളും.

348

1. ക്ഷാന്നാരാഭയ്ക്കു-ഖ. 2. പു-ഖ,ഗ. 3. ഗിരീശനം-ഖ,ഗ.
 4. കന്നിലാക്ഷ്മ-ഖ. 5. കെട്ടിപ്പേറിക്കിടന്നങ്ങുറങ്ങുന്നു-ഖ,ഗ.

കാശ്യപാദിമുനിരൂന്മാരാഭാൽ
കർമ്മമെല്ലാമനുഷ്ഠാനംചെയ്യുന്നു
വെണ്മുതാടെ ചടങ്ങുകൾ കാട്ടുവാൻ
ബ്രഹ്മദേവൻ തുടങ്ങി വഴിപാലെ.

അഗ്നിദേവൻ ശിവന്റെ തിരുമുമ്പിൽ
അത്യുദാരം ജ്വലിച്ചു വസിച്ചുപ്പോൾ
അഗ്നിസാക്ഷികമാകും വിവാഹത്തി-
ന്നഭിപ്രതിയെ ചാരു ചമയിച്ചു.

പട്ടണിപ്പട കെട്ടിയടുപ്പിച്ചു
പട്ടുകൊണ്ടു ശരീരം പതപ്പിച്ചു
കങ്കണം മണിഹാരം പതക്കങ്ങൾ
തങ്കപ്പൊന്നരഞ്ഞാണം പലവിധം.

360

കണ്ഡലം മണിമോതിരം തോൾവള
മണ്ഡനങ്ങളനേകമണിയിച്ചു
അപ്സരസ്രീകളഭികുമാരിയെ
മുപ്പരാരിപുരാരോഗ്യം കൊണ്ടുന്നു.

വേളികമ്മങ്ങളെല്ലാം വഴിപാലെ
നാളികാക്ഷീശിരോമണിയെക്കൊണ്ടും
കാളകണ്ഠനെക്കൊണ്ടും വിരിഞ്ഞ്താൻ
കാലതാമസം കൂടാതെ ചെയ്യിച്ചു.

സോദരൻ മകിൽവണ്ണൻ മുരാന്തകൻ
സോദരിയാകും പവ്തകന്യയെ
സാദരം പുരവൈരിക്കു മെല്ലവേ
സോദകം² ദാനം ചെയ്തു കനിവോടെ.

372

1. ദയാപരൻ-ഖ. 2. സോദരൻ-ഖ, സാദരം-ഗ.

¹
 ഏണലാഞ്ചനശഖരനീശപരൻ
 ഏണനർമിഴിയാളാമുമയുടെ
 ശോണപങ്കജം പോലെ മനോഹരം
 പാണിപല്ലവം സ്വീകരിച്ചീടിനാൻ.

വ്യാജഹീനം ജപലിക്കുന്ന വാണിയിൽ
 ലാജഹോമവും ചെയ്തിട്ടിട്ടുദരാൽ
 പാവ്തീ പരമശന്മാരെക്കൊണ്ടു
 പാവകനെ പ്രദക്ഷിണം ²വെപ്പിച്ചു.

പങ്കജാസനൻ ³പിന്നെപ്പതുക്കവെ
 ശങ്കരസ്വാമിയെക്കൊണ്ടു പത്നിയെ
 അശ്വലംഘനകർമ്മവും ചെയ്തിച്ചു
 ആശ്വസിച്ച് ⁴ഹിമവാനും ഭാര്യയും.

384

ഏവം ഘോഷിച്ചു പാവ്തീകല്യാണം
 ദേവദേവൻ ഭയാനിധി ശങ്കരൻ,
⁵ഭാവമോദന സാധിച്ചനന്തരം
⁶ഭാര്യയോടെ രമിച്ചു വസിച്ചിതു.

ഉർവിപാതാളസുഗൃങ്ങളിൽ ⁷വാഴും
 സർവ്വപ്രാണിസമൂഹങ്ങളൊക്കവെ
 പവ്താഗ്രേ സ്വരൂപിക്കുകാരണാൽ
 പവ്തം തത്ര താണു കനംകൊണ്ടു⁸.

ഉത്തരഭൂമിഭാഗമമന്ദപ്പാൾ
 സതപരം പൊങ്ങി ദക്ഷിണഭാഗങ്ങൾ
 അത്തൽപ്പെട്ട സമസ്തജനങ്ങളും
⁸ബലപ്പെട്ടങ്ങഴലും ഭഗാന്തര

396

1. ഏണാങ്കാനന-ഖ. 2. ചെയ്തിച്ചു-ഖ. 3. താനും-പ.ഖ. 4. പുത്രീയും-ഖ.
 5. ബോധന-ഖ,ഗ. 6. സി-ഖ,ഗ. 7. മേവം-ഖ.ക. 8. റം-ഖ.

തെക്കുഭാഗമാർപ്പാനഗസ്തപനെ

¹ദൃഷ്ടകൊണ്ടു നിയോഗിച്ചു ശങ്കരൻ

തൽക്ഷണം ഗ്രമിച്ചു²ജ്ഞാനഗസ്തപനം

ദക്ഷിണാർണ്ണവതീരത്തെ പ്രാപിച്ചു.

കുടുംഭവൻ ³തത്ര വസിച്ചപ്പോൾ

കാഭിനീഭാഗമൊക്കെസ്സമ്മമായി

മറ്റും കാഭജനകനൊരു ഭാഗേ

മറ്റുള്ളുകളെല്ലാം മറ്റുഭാഗേ.

രണ്ടു ഭാഗത്തും തുല്യം കനമപ്പോൾ

കണ്ടുകൊൾക മുനിയുടെ മാഹാത്മ്യം

കണ്ടുകേട്ടു മറിയാത്തൊരു ഭൂതം

കണ്ടുകൊണ്ടാടി സർവ്വജനങ്ങളും.

408

(മട്ടുമാറി)

ഗിരിവരതനയാവല്ലഭനാകിയ

ഗിരിശൻ ഭഗവാനരികലകാലൻ

⁴സുരനരഭനുജഭൂജംഗമജംഗമ-

നികരമശേഷവുമാദരവോടെ

അവരവരുടെ ദിശി ഗമനം ചെയ്തതി-

ന്നുമതി കനിവൊടു ചെയ്തൊരു സമയേ

ശിവപദസരസിജവന്ദനപൂർവ്വം

സുവിശദസുഖമവർ ഗമനം ചെയ്തു.

നാരായണനും നളിനാസനനും

⁵നാരദസനകസനന്ദാദികളും

മാമാന്തകനൊടു യാചനചെയ്തു

മാരനു ദേഹം ദാനം ചെയ്യാൻ.

420

1. ജി-ഗ. 2. ചു വിരുവാട്ട-ഖ, ചോരനന്തരം-ഗ. 3. അ-ഖ, ഗ.

4. വരദ-ഗ. 5. നരകാസനമുനിസനകാദികളും-ഗ.

ശങ്കരഭഗവാന്യജിഷ്ഠ
 ശതമഖനാടം ശതധൃതിഃയാടം
 പങ്കജശരണഭടേഹവിനാശന-
 സങ്കടസാഹസമെന്നുടെ കോപാൽ
 വന്നു ഭവിച്ചതു വിധിബലയോഗാൽ
 വരമിനി വിരവൊടു നൽകീടുന്നൻ.
 അംഗജ ! വരിക മനോഹരമാകിന
 മംഗലമംഗലമംഗോപാംഗം

* സംഗതമെന്നരുൾ ചെയ്ക്കാരുസമയേ,
 * സപദി ലഭിച്ചു ശരീരമുദാരം
 രതിയൊടു സഹിതനതാകിയ രതിപതി
 നരപതിപാദേ ചെന്നു വണങ്ങി
 അതിശയസുഖമൊടു ഹിമഗിരിഭവഃന
 തത്ര വസിച്ചു രമിച്ചൊരു ഭഗവാ-
 നത്രഭവാന്മാർക്കഭിമതമഖിലം
 ശുഭമപി വിതരതു ശുകപുരമരം
 മമ പരദൈവം മംഗലനിലയം.

432

1. കൃ-ഖ. * ഖ പാഠത്തിൽ ഇല്ല * ഖ പാഠത്തിൽ ഇല്ല.

കേരളസർവകലാശാല
ഓറിയൻറൽ മാനുസ്ക്രിപ്റ്റ്സ് ലൈബ്രറി

ഭാഷാഗുണാവലി

അടുത്തകാലത്തെ ചില പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

ഭാഷാഭഗവദ്ഗീത
ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം
ദൂതവാക്യം നാടകം
പാട്ടുകൾ (ഒന്നാംഭാഗം)
ലോകസംഭവം
മാഘമാഹാത്മ്യം

ഉടൻ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നവ

ഭാഷാകണ്ഠാമൃതം (സംശോധിതസംസ്കരണം)
ലഘുഹോരാവിവരണം
രാജധർമ്മം — സവ്യാഖ്യാനം
പാട്ടുകൾ (രണ്ടാംഭാഗം)
അംബരീഷചരിതം—12 വൃത്തം (സംശോധിതസംസ്കരണം)

അച്ചടിയിലിരിക്കുന്നവ

വിലപാടിമാഹാത്മ്യം
കണ്ണശ്ശരാമായണം
ഭാഗവതം (കൃഷ്ണപദീവ്യാഖ്യാനസഹിതം) ഒന്നാംഭാഗം

Printed at
The Kesari Press, Vazhuthacaud,
Published by the Curator, Manuscripts Library, Trivandrum.